શ્રી પરમાત્મને નમઃ

નવસ્મરણ.

(અર્થ સાથે.)

છપાવી પ્રસીદ્ધ કરનાર.

શા. કેશવલાલ સવાઈભાઇ.

સમશેર બહાદુરવાળા.

ઠેકાણું રીચીરોડની સડકપર—અમદાવાદ.

જૈન ધર્મનાં તથા કાયદાનાં પુસ્તકો વીગેરે સસ્તી કીમ્મતે વેચનાર.

અમદાવાદમાં

ધી રત્નસાગર પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં

શા. અમરતલાલ જેશીંગભાઇએ છાપ્યું.

આવૃતી ૧ લી. પ્રત ૨૦૦૦

સંવત ૧૯૬૯ સને ૧૯૧૨

કીંમત બે આના.

શ્રી પરમાત્મને નમઃ

નવસ્મરણ.

(અર્થ સાથે.)

છપાવી પ્રસીદ્ધ કરનાર.

શા. કેશવલાલ સવાઈભાઈ.

સમશેર બહાદુરવાળા.

ઠેકાણું રીચીરોડની સડકપર—અમદાવાદ.

જૈન ધર્મનાં તથા કાયદાનાં પુસ્તકો વીગેરે સસ્તી
કીમ્મતે વેચનાર.

અમદાવાદમાં
ધી રત્નસાગર પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં
શા. [illegible] એ છાપ્યું.

....

આવૃતી ૧ લી. પ્રત ૨૦૦૦

સંવત ૧૯૬૯ સને ૧૯૧૨

કીંમત બે આના.

ચોવીસ તિર્થંકરોનાં નામ, તથા માતા, પિતા લાંછન વિગેરેનાં નામનો કોઠો.

નંબર.	તિર્થંકરોનાં નામ.	માતાનાં નામ.	પિતાનાં નામ	લંછન.
૧	રીખવદેવ	મરૂદેવીમાતા	નાભિરાજા	વૃષભ
૨	અજીતનાથ	વિજયામાતા	જીતશત્રુરાજા	હાથી
૩	સંભવનાથ	સેનામાતા	જીતારીરાજા	ઘોડો
૪	અભિનંદન	સિદ્ધાર્થમાતા	સંવરરાજા	વાંદરો
૫	સુમતીનાથ	મંગલામાતા	મેઘરાજા	કૌંચપક્ષી
૬	પદ્મપ્રભુ	સુશીલામાતા	શ્રીધરરાજા	પદ્મકમળ
૭	સુપાર્શ્વનાથ	પૃથ્વીમાતા	પ્રતિષ્ટરાજા	સાથીઓ
૮	ચંદ્રપ્રભુ	લક્ષ્મણમાતા	મહસેનરાજા	ચંદ્રમા
૯	સુવિધિનાથ	રામામાતા	સુગ્રીવરાજા	મગરમચ્છ
૧૦	શિતળનાથ	નંદામાતા	દ્રઢરથરાજા	વત્સ
૧૧	શ્રેયાંશનાથ	વિષ્નુમાતા	વિષ્નુરાજા	ગેંડો
૧૨	વાસુપૂજ્ય	જયામાતા	વસુપુજ્યરાજા	પાડો
૧૩	વિમળનાથ	શ્યામામાતા	કૃતવર્મરાજા	સુઅર
૧૪	અનંતનાથ	સુયસામાતા	સિંહાસનરાજા	સીચાંણો
૧૫	ધર્મનાથ	સુવ્રતામાતા	ભાનુંરાજા	વજર
૧૬	શાંતીનાથ	અચિરામાતા	વીશ્વસેનરાજા	હરણ
૧૭	કુંથુનાથ	શ્રીરાણીમાતા	સુરરાજા	બોકડો
૧૮	અરનાથ	દેવીમાતા	સુદર્શનરાજા	નંદાવ્રત
૧૯	મલ્લીનાથ	પ્રભાવતીમાતા	કુંભરાજા	કળસ
૨૦	મુનીસુવ્રત	પદ્મામાતા	સુમિત્રરાજા	કાચબો
૨૧	નમીનાથ	વિપ્રામાતા	વીજયરાજા	નીલકમલ
૨૨	નેમિનાથ	શિવાદેવીમાતા	સમુદ્રવિજય	શંખ
૨૩	પાર્શ્વનાથ	વામામાતા	અશ્વસેનરાજા	સર્પ
૨૪	મહાવીરસ્વામી	ત્રિસલામાતા	સિદ્ધાર્થરાજા	સિંહ

॥ અથ શ્રી ॥

॥ નવસ્મરણ ॥

અથ શ્રી નવકાર મંત્ર.

પહેલું સ્મરણ.

નમો અરિહંતાણં—અરિહંત ભગવાનને નમસ્કાર થાઓ.

નમો સિદ્ધાણં—સિદ્ધ ભગવાનને નમસ્કાર થાઓ.

નમો આયરિયાણં—આચાર્ય ભગવાનને નમસ્કાર થાઓ.

નમો ઉવજ્ઝાયાણં—ઉપાધ્યાયજીને નમસ્કાર થાઓ.

નમો લોએસવ્વસાહૂણં—લોકને વિષે રહેલા સર્વ સાધુઓને મારો નમસ્કાર થાઓ.

એસોપંચનમુક્કારો—એ (ઉપર કહેલા) પાંચ નમસ્કાર.

સવ્વપાવપ્પણાસણો—સર્વ પાપનો નાશ કરનાર છે.

મંગલાણંચ સવ્વેસિં—સર્વ મંગલિકોને વિષે.

પઢમં હવઇમંગલં—પેહેલું મંગલ છે.

અથ ઉવસગ્ગહરં.

બીજું સ્મરણ.

ઉવસગ્ગહરં પાસં—ઉપસર્ગનો હરનાર પાર્શ્વનામનો યક્ષ છે સેવક જેમને.

પાસંવંદામિ કમ્મઘણ મુક્કં—એવા પાર્શ્વનાથને હું વાદું છું. (વળી તે પાર્શ્વનાથ કેવા છે ?) કર્મના સમૂહથી મૂકાએલા છે.

વિસહર વિસ નિન્નાસં--(મિથ્યાત્વ રૂપ) સાપના ઝેરનો નાશ કરનાર છે.

મંગલ કલ્લાણ આવાસં ॥ ૧ ॥—મંગલ અને કલ્લાણનું ઘર છે.

વિસહર ફુલિંગ મંતં—વિષધર ફુલિંગ એ નામનો મંત્ર.

કંઠે ધારેઇ જો સયામણુઓ—જે માણસ કંઠને વિષે સદા ધારણ કરે. (યાદ કરે)

તસ્સગહ રોગ મારી—તેના ગ્રહ, રોગ, અને મરકી.

દુઠ્ઠજરા જંતિ ઉવસામં ॥ ૨ ॥—દુષ્ટ તાવ ઉપશમ પામે છે.

ચિઠ્ઠઉ દૂરે મંતો—એ મંત્ર તો દુર રહો.

તુજ્જપણામોવિ બહુ ફ્લો હોઇ—પરંતુ તમને પ્રણામ કરવો તે પણ ઘણા ફલવાળો થાય છે.

નરતિરિએસુ વિ જીવા—મનુષ્ય અને તિર્યંચને વિષે પણ જીવો.

પાવંતિ ન દુઃખ દોગચ્ચં ॥ ૩ ॥—દુઃખ અને દારિદ્ર ન પામે.

તુહસમ્મત્તે લદ્ધે—તમારૂં સમ્યકત્વ દર્શન પામે છતે

ચિંતામણિ કપ્પપાય વપ્ભહિએ—(તે સમ્યકત્વ દર્શન કેવું છે?) ચિંતામણિરત્ન અને કલ્પવૃક્ષથી પણ અધિક છે. (તેનાથી)

પાવંતિ અવિગ્ઘેણં—વિઘ્ન રહિતપણે પામે છે (શું ?)

જીવા અયરામરંઠાણં ॥ ૪ ॥—જીવો અજરામર (મોક્ષ) સ્થાનકને (પામે છે)

ઇઅ સંથુઓ મહાયસ—હે મહાયશ ! એ પ્રકારે સ્તવ્યો,

ભત્તિબ્ભર નિબ્ભરેણ હિઅએણ—ભક્તિના સમૂહે કરી પૂર્ણ ભરેલા હૈયાવડે

તા દેવ દિજ્જ બોહિં—તે કારણ માટે હે દેવ સમક્તિ આપો
ભવે ભવે પાસ જિણચંદ ॥ ૫ ॥—હે પાર્શ્વ જીનચંદ્ર ભવો-
ભવને વિષે ॥ ૫ ॥

અથ સંતિકરં.

બીજું સ્મરણ.

સંતિકરં સંતિજિણં—શાંતિના કરનાર શ્રી શાંતિનાથ ભગવાન.
જગસરણં જયસિરિઇ દાયાર—જગ નિવાસી લોકોના આધાર
અને જય લક્ષ્મિના આપનાર.
સમરામિ ભત્ત પાલગ—સેવકના પાળનારને હું સ્મરૂ છું.
નિવ્વાણી ગરૂડકયસેવં ॥ ૧ ॥—નિર્વાણી દેવી અને ગરૂડનામા
યક્ષે કરી છે સેવા જેની.
ૐ સનમો વિપ્પોસહિ—ૐકાર સહિત નમસ્કાર થાઓ વિપ્ર
ઔષધિ
પત્તાણં સંતિસામિપાયાણં—પામેલા એવા શ્રીશાંતિનાથના ચરણને
ૐ સ્વાહામંતેણં—ૐ સ્વાહા એ મંત્રબીજ યુક્ત
સવ્વાસિવદુરિઅહરણાણં ॥૨॥—સર્વ મરકી તથા પાપ વિગેરેના
હરનારા છે.
ૐ સંતિનમુક્કારો—શોભાયમાન એવા શાંતિનાથને નમસ્કાર થાઓ
ખેલોસહિમાઇ લદ્ધિપત્તાણં—કફ વિગેરે આદિ સંધાદિક જેના
ઉત્કૃષ્ટ ઔષધિયે કરીને પ્રાપ્ત થયા છે જેમને.
સૌ-હ્રીં નમો સવ્વોસહિ—સર્વે જે અવયવો તે ઔષધીપણાને
પામેલા છે તેમને સૌ-હ્રીં સહિત નમસ્કાર થાઓ.
પત્તાણંચ દેઇ સિરિં ॥ ૩ ॥—વળી લક્ષ્મિને આપો.

વાણિતિહુઅણસામિણિ—ત્રણ લોકની દેવી એવી સરસ્વતિ.
સિરિદેવી જખ્ખરાય ગણિપિડગા—લક્ષ્મીદેવી, ગણીપીટકનામે યક્ષ રાજ
ગહદિસિપાલસુરિંદા—સૂર્યાદિ નવે ગ્રહ, દશ દિશાના પાલક ચોસઠ ઇંદ્ર.
સયાવિ રખ્ખંતુ જિણ ભત્તે ॥ ૪ ॥—નિરંતર જીન ભક્તોને રક્ષા કરો.
રખ્ખંતુ મમ રોહિણી—મને રોહિણી દેવી રક્ષા કરો.
પન્નત્તી વજ્જસિંખલાય સયા—વળી હમેશાં પ્રજ્ઞપ્તીદેવી, વજ્રશૃંખલા દેવી
વજ્જંકુસિ ચક્કેસરિ—વજ્રંકુશીદેવી, ચક્રેશ્વરીદેવી
નરદત્તા કાલી મહાકાલી ॥૫॥—નરદત્તાદેવી, કાલીદેવી મહાકાલી
ગોરી તહ ગંધારી—ગોરીદેવી તથા ગાંધારી
મહજાલા માણવી અ વઇરૂટ્ટા—મહાજ્વાલા, માનવી. વળી વૈરુટયા
અચ્છુત્તા માણસિયા—અચ્છુતા, માનસિકા.
મહામાણસિઆઓ દેવીઓ ॥ ૬ ॥—મહા માનસિકા દેવીયો.
જખ્ખા ગોમુહ મહજખ્ખ—હવે યક્ષો કહે છે. ગોમુખનામા યક્ષ મહાયક્ષ.
તિમુહ જખ્ખેસ તુંબરૂ કુસુમો—ત્રિમુખ યક્ષ, ઇશ્વર યક્ષ, તુંબર યક્ષ. કુસુમ યક્ષ,
માયંગો વિજયાજિય—માતંગ, વિજય તથા અજીત યક્ષ,
બંભો મણુઓ સુરકુમારો ॥૭॥—બ્રહ્મા, મનુજ તથા સુરકુમાર યક્ષ
છમ્મુહ પયાલ કિન્નર—ષણ્મુખ પાતાલ, કિન્નર યક્ષ.

ગરૂડો ગંધવ્વ તહુય જખ્ખિંદો—ગરૂડ, ગંધર્વ તથા યક્ષેંદ્ર નામાયક્ષ.

કુબેરવરૂણો ભિઉડી—કુબેર, વરૂણ, ભ્રકુટીનામા યક્ષ.

ગોમેહો પાસ માયંગો ॥ ૮ ॥—ગોમેધ, પાર્શ્વ, માતંગ યક્ષ, એ પ્રમાણે પ્રત્યેક તિર્થંકરનો પ્રત્યેક યક્ષ અનુક્રમે જાણવો.

દેવીઓ ચક્કેસરિ—હવે દેવીઓ કહે છે ચક્કેશ્વરી દેવી.

અજિઆ દુરિઆરિ કાલિ મહાકાલી—અજિતા, દુરીતારિ, કાલી તથા મહાકાલી.

અચ્ચુઅ સંતા જાલા—અચ્ચુતા, શાંતા, જવાલા નામાદેવી.

સુતારયાસોય સિરિવચ્છા ॥૯॥—સુતારા દેવી, અશોકા દેવી, શ્રી વત્સાનામે દેવી.

ચંડા વિજયંકુસિ, પન્નઇતિ—ચંડા દેવી, વિજયા દેવી, અંકુશા દેવી, પન્નગા નામા દેવી.

નિવ્વાણિ અચ્ચુઆ ધરણી—નિર્વાણીદેવી, અચ્ચુતાદેવી ધારિણીદેવી.

વઇરૂટ્ટ છુત્તગંધારિ—વૈરાટયા અચ્છુપ્તા ગાંધારિ.

અંબ પઉમાવઈ સિદ્ધા ॥૧૦॥—અંબા, પદ્માવતી, સિદ્ધાદેવી એ પ્રમાણે ચોવીસ દેવીઓ અનુક્રમે ચોવીસ તિર્થંકરોની જાણવી

ઇઅ તિત્થ રખ્ખણ રયા—એ પ્રકારે તિર્થનું રક્ષણ કરવાને વિષે તતપર.

અન્નેવી સુરા સુરિ ચઉહાવિ—અન્ય પણ ચાર પ્રકારના, દેવતા દેવીઓ,

વંતર જોઇણિ પમુહા—બાવન વીર વિશેષ જે વ્યંતર તથા ચોસઠ યોગિની પ્રમુખ,

કુણંતુ રખ્ખંસયા અમ્હં ॥૧૧॥—અમોને રક્ષા પ્રત્યે નિરંતર કરો

એવં સુદિટ્ઠિ સુરગુણ—એમ પૂર્વે કહેલા સમ્યકદ્રષ્ટિ દેવતાના સમુહે.

સહિઓ સંઘસ્સ સંતિ જીણચંદો—સહિત એવા સંઘને શ્રી શાંતિજીનચંદ્ર

મજ્જવિ કરેઉ રખ્ખં—મને સર્વોપદ્રવ થકી રક્ષા પ્રત્યે કરો.

મુણિસુંદરસૂરિથુઅમહિમા ॥ ૧૨ ॥—મુનિને વિષે પ્રધાન એવા તથા આ સ્તોત્રના કર્તા મુણિસુંદર સૂરિએ સ્તવ્યો છે મહિમા જેનો.

ઈઅ સંતિ નાહ સમ્મ, દિટ્ઠિ—શ્રી શાંતિનાથની જે પ્રકારે સમ્યકદ્રષ્ટિ.

રખ્ખં સરઈ તિકાલં જો—રક્ષાને ત્રણે કાલ જે કોઈ સમરણ કરે

સવ્વોવદ્દવરહિઓ,—તે સર્વોપદ્રવે રહિત થાય.

સ લહઈ સુહસંપયં પરમં ॥ ૧૩ ॥ તે સર્વોત્કૃષ્ટસુખ સંપત્તિને પામે.

તવગચ્છગયણદિણયર,—તપોગચ્છ રૂપ જે આકાશ તેને વિષે સુર્ય સમાન.

જુગવરસિરિસોમસુંદર ગુરૂણં—યુગ પ્રધાન પદવીના ભોગવનાર શ્રી સોમસુંદર સુરિ નામે ગુરૂના.

સુપસાય લદ્ધગણહર—પ્રસાદે કરી પ્રાપ્ત થઇ ગણધર.

વિજ્જાસિદ્ધિં ભણઈ સીસો ॥ ૧૪ ॥—વિદ્યાસિદ્ધિને શીષ્ય કહેતાં શ્રી મુનિ સુંદર સુરી ભણે છે.

અથ સંતિકરં સ્તોત્ર સમાપ્ત,

આ સ્તોત્ર ઉત્પન્ન થવાનું કારણ તપગચ્છ નાયક શ્રી સોમસુંદર સુરિના પટ્ટ પ્રભાવક શ્રી મુનિસુંદર સૂરિ મેઠ પાટદેશ સંબંધી દેવકુલપાટ ગામને વિષે ચોમાસુ રહ્યા

હતા, તે સમયમાં શ્રી સંઘને વિષે અકસ્માત્ મરકીનો મોટો ઉપદ્રવ ઉત્પન્ન થયો તે ઉપદ્રવે પીડિત એવા સંઘના લોકોને જોઇ જેમને સ્વગુરૂ સાનિધ્યથી સદ્વિદ્યા પ્રાપ્ત થયેલી હતી એવા, અને કરૂણા સહિત હૃદયવાળા શ્રી મુનિસુંદર સૂરિ તેમણે શ્રી સૂરિમંત્રના આમ્નાયથી ગર્ભિત એવું આ સંતિકરં નામા સ્તોત્ર રચ્યું એના પઠન પાઠનથી તથા એ સ્તોત્ર મંત્રિત જલ છાંટવાથી શ્રી સંઘને સમસ્ત મરકીનો ઉપદ્રવ શાંત થયો, ત્યારથી આ સ્તોત્રોને પઠન પાઠનાદિકનો સંપ્રદાય ચાલ્યો છે તે સ્તોત્ર અર્થ સહિત ઉપર જણાવેલું છે

અથ તિજયપહુત્ત.

ચોથું સમરણ.

તિજય પહુત્ત પયાસય —ત્રણ જગતના એશ્વર્યને પ્રકાશ કરનારા

અટ્ઠ મહાપાડિહેર જુત્તાણં - આઠ મહા પ્રાતિહાર્યે કરીને યુકત એવા

સમયખિત્ત ઠિઆણં—કાલ વિશેષ ક્ષેત્રમાં વર્તતા.

સરેમિ ચક્કં જિણંદાણં ॥ ૧ ॥—જીનેદ્રોના સમુહને હું સ્મરણ કરૂ છું.

પણવીસા ય અસીયા,—પચીસ તથા એંશી.

પન્નરસ પન્નાસ જીણવર સમૂહો—પન્નર પચાસ એ રીતે એકસોને સીતેર તિર્થંકરનો સમુદાય.

નાસેઉ સયલદુરિઅં—સમગ્ર પાપ કર્મોનો નાશ કરો.

ભવિઆણં ભત્તિજુત્તાણં॥૨॥—ભક્તિઓસહિત એવા ભવ્યજીવોનાં

વીસા પણયાલાવિય,—વીસ, પીસ્તાલીસ.

તિસાપન્નત્તરી જિણવરિંદા—ત્રીસ, પંચોતેર એ પ્રમાણે એકસોને સીતેર જીનવરો.

ગહ ભૂઅ રખ્ખ સાઇણિ—મંગલાદિક ગ્રહો વ્યંતર વિશેષ, રાક્ષસ વિશેષ શાકીનિયોથી ઉત્પન્ન થયેલા.

ઘોરૂવસગ્ગં પણાસંતુ ॥૩॥—ભયંકર દુઃખોને નાશ પમાડો.

સિત્તિરિ પણુતીસાવિય,—સિતેર, પાંત્રીસ.

સટ્ઠી પંચેવ જિણગણો એસો—સાઠ પાંચ એ રીતે જીનવરોનો સમુહ

વાહિ જલજલણ હરિ, કરિ—વ્યાધી જલ, અગ્નિ, વાઘ, હાથી,

ચોરારિમહાભયં હરઉ ॥૪॥—ચોર, શત્રુ, વિગેરેના મ્હોટા ભયને હરો.

પણપન્નાય દસેવય—પંચાવન વળી દસ.

પન્નઠી તહય ચેવ ચાલીસા—પાંસઠ તેમજ ચાલીસ એ પ્રમાણે એકસો સીતેર જીનવરો.

રખ્ખંતુ મે શરીરં,—મારા શરીરની રક્ષા કરો.

દેવાસુરપણમિઆ સિદ્ધા ॥ ૫ ॥—દેવતા અને દૈત્યોએ નમેલા એવા જે સિદ્ધ ભગવાન.

ઓં હરહુંહઃ સરસુંસઃ હરહુંહઃ તહચેવ શરસુંસઃ—ઓં એ પરમેષ્ટિવાચક છે તથા હરહુંહઃ એ ચાર અક્ષરોથી પદ્મા, જયા, વિજયા અને અપરાજીતા એ ચારનું ગ્રહણ થાય છે. તથા સરસુંસઃ એ ચાર મંત્ર બીજ ઉપસર્ગ નિવારણ માટે છે. આ સોલ અક્ષરો કે જે હ, ર, હું, હઃ સ, ર, સું, સઃ હ, ર, હું, હઃ તેમજ સ, ર, સું સ; એ વચલાખાના છોડીને પંત્રના બાકીના ખાનામાં અનુક્રમે લખવા.

આલિહિય નામ ગબ્ભં—વળી સાધન કરનારનું નામ ઓં સાથે એ તે યંત્રના મધ્ય ભાગમાં લખ્યું છે એવો.

સક્ક કિર સવ્વઓ ભદ્દં ॥ ૬ ॥—આ સર્વતોભદ્ર નામનો નિશ્ચે યંત્ર જાણવો. ॥ ૭ ॥

ઓં રોહિણી પન્નત્તી—ઓં, હ્રી શ્રીં એ ત્રણ બીજ સાથે યંત્રમાં ગોળ વિદ્યાદેવીઓનાં નામ લખવાં રોહિણી. પન્નતી.

વજ્જસિંખલા તહય વજ્જંકુસિઆ—વજ્રશૃંખલા તથા વજ્રાંકુશી.

ચક્કેસરિ નરદત્તા—ચક્રેશ્વરી, નરદત્તા.

કાલિ મહાકાલિ તહ ગોરી ॥ ૭ ॥—કાલી મહાકાલી તથા ગોરી. ॥ ૭ ॥

ગંધારી મહજાલા—ગાંધારી, મહાજવાલા

માણવિ વઈરૂટ્ટ તહય અચ્છુત્તા——માનવી, વૈરૂટયા, તેમજ અચ્છુપ્તા.

માણુસિ મહામાણુસિઆ—માનસી અને મહામાનસી એ સોળ વિદ્યાદેવીનાં નામ લખવાં.

વિદ્યાદેવિઓ રખ્ખંતુ ॥ ૮ ॥—તે સોળ વિદ્યાદેવીઓ રક્ષણ કરો. ॥ ૮ ॥

પંચદસકમ્મ ભૂમિસુ—પંદર કર્મભૂમિના ક્ષેત્રને વિષે.

ઉપ્પન્નંસત્તરિં જીણાણસયં—ઉત્પન્ન થયેલા એકસોને સીતેર તિર્થંકરો.

વિવિહ રયણાઇવન્નો—વિવિધ રત્નાદિ વર્ણે કરી.

વસોહિઅં હરઉ દુરિઆઇં ॥ ૯ ॥—શોભાયમાન એવા તીર્થંકરો દુરિત પ્રત્યે હરો.

ચઉતીસઅઇસયજુઆ—ચોત્રિસ અતિશયે કરી યુક્ત.

અટ્ઠમહાપાડિહેરકયસોહા—આઠ મહાપ્રતિહાર્યે કરીને કરી છે શોભા જેની.

તિત્થયરા ગયમોહા—મોહરહિત એવા તિર્થંકરો.

ઝાએઅવ્વા પયત્તેણં ॥૧૦॥—પ્રયત્ને કરી ધ્યાન કરવા યોગ્યછે.

ઓં વરકણય સંખ વિદ્દુમ—સુંદર સોનુ, શંખ, પરવાળાં,

મરગયઘણસન્નિહં વિગયમોહં—મરકત મણી, તથા મેઘ સરખો છે વર્ણ જેમનો એવા તથા મોહરહિત

સત્તરિસયં જીણાણં—એકસો સીતેર જીનેંદ્રોને.

સવ્વામર પૂઇઅં વંદે ॥સ્વાહા ॥ ૧૧ ॥—સર્વ દેવતા વડે પૂજીતએવાને હું નમું છું ॥ ૧ ॥

ઓં ભવણવઇ વાણવંતર—ભુવનપતિ તથા વણાવ્યંતર.

જોઇસવાસી વિમાણવાસી અ-જ્યોતિષિ તથા વૈમાનિક દેવોવિગેરે.

જે કેવિ દુટ્ઠ દેવા—જે કોઇ દુષ્ટ દેવો હોય.

તે સવ્વે ઉવસમંતુમમ સ્વાહા ॥ ૧૨ ॥—તે સર્વ મને ઉપશાંત હો. ॥ ૧૨ ॥

ચંદણકપ્પૂરેણ ફલએ—ચંદન કર્પૂરાદિકે કરી કાષ્ટ પટ્ટ અથવા કાંસાના સ્થાલને વિષે.

લિહિઊણ ખાલિઅં પીઅં—લખીને છાંયે સુકવીને પ્રાંતઃસમયે ધોઇને પાધો હોય તો.

એગંતરાઈ ગહભૂઅ—એકાંતરિક તાવ તથા ગ્રહભૂત.

સાઇણિ મુગ્ગં પણાસેઈ ॥ ૧૩ ॥ શાકિણી મોગક વિગેરેને નાશ કરે

ઇઅ સત્તરિસય જંતં—આ એકસોને સીતેર તિર્થંકરોનો યંત્ર

સમ્મંમંતં દુવારિ પઢિલિહિઅં--જે શુભ મંત્ર છે એવો તથા ઘરદ્વારને વિષે પ્રતિલેખન કરેલો એવો.

દુરિઆરિ વિજયવંતં—પાપ અને શત્રુ તેનો જય કરનાર એવો આ મંત્ર છે.

નિબ્ભંતં નિચ્ચમચ્ચેહ ॥ ૧૪ ॥—તેને હમેશાં સંદેહ વગર અર્ચન કરો.

सर्वतो भद्र यंत्र.

२५ ह ॐ ह्रीँ श्रीँ रोहिण्यै नमः	८० र ॐ ह्रीँ श्रीँ प्रज्ञप्त्यैनमः	क्षि	१८ हुं ॐ ह्रीँ श्रीँ वज्र शृंख लायै नमः	८० हुः ॐ ह्रीँ श्रीँ वज्रांकुश्यै नमः
२० स ॐ ह्रीँ श्रीँ चक्रेश्वर्यै नमः	४८ र ॐ ह्रीँ श्रीँ नरदत्तायै नमः	प	३० सुं ॐ ह्रीँ श्रीँ काल्यै नमः	७५ सः ॐ ह्रीँ श्रीँ महा काल्यै नमः
क्षि	प	ॐ	स्वा	हा

૭૦ ह ॐ ह्रीँ श्रीँ गौर्यै नमः	૩૫ र ॐ ह्रीँ श्रीँ गांधार्यै नमः	स्वा	૬૦ हुं ॐ ह्रीँ श्रीँ महाज्वाल्यै नमः	૫ हः ॐ ह्रीँ श्रीँ मानव्यै नमः
૫૫ स ॐ ह्रीँ श्रीँ वैरुटयायै नमः	૧૦ र ॐ ह्रीँ श्रीँ अच्छुप्तायै नमः	हा	૬૫ सुं ॐ ह्रीँ श्रीँ मानस्यै नमः	૪૦ सः ॐ ह्रीँ श्रीँ महामानस्यै नमः

આ યંત્રને રૂપાના પતરામાં અથવા તામ્રપત્રમાં લખીને ઘરને વિષે પૂજન કરવું. અને જ્યારે કાર્ય પડે ત્યારે તે યંત્રનું શુદ્ધ જળે પ્રક્ષાલન કરીને તે પી જવું.

અથ નમિઊણ.

પાંચમું સ્મરણ.

નમિઊણ પણયસુરગણ—નમસ્કાર કરીને, નમેલા દેવતાઓના સમુહ.

ચુડામણિ કિરણરંજિઅં મુણિણો—તેમના મસ્તકને વિષે રહેલા મુકુટમણિ તેના કિરણોએ કરી રંજીત એવું પાર્શ્વનાથમુનિનું.

ચલચજુઅલં મહાભય—ચરણયુગલ જે, મ્હોટા ભયનો.

પણાસણું સંથવ વુચ્છં ॥ ૧ ॥ નાશ કરનાર છે તેને નમીને આ સ્તવન હું કરીશ.

સડિયકરચરણનહમુહ—સડી ગયેલા હાથ, પગ નખ તથા મુખ છે જેના.

નિબુડ્ડ નાસા વિવન્ન લાયન્ના—બેશી ગયાં છે નાક જેનાં એવા તથા નાશ પામી છે શરીરની શોભા જેની એવા.

કુટ્ઠમહારોગાનલ—કોઢ મહા રોગ રૂપ અગ્નિના.

ફુલિંગનિદ્દઠ્ઠ સવ્વંગા ॥૨॥ તણખાવડે દાઝેલું છે સર્વ અંગ જેનું એવા.

તે તુહચલણારાહણ—તે પ્રાણીઓ તમારા ચરણનું આરાધન તે રૂપ.

સલિલંજલિ સેય વુડ્ઢિયચ્છાયા (ઉચ્છાહા)—પાણિની અંજલિ છાંટવાથી વધી છે શોભા જેની.

વણ દવદડ્ઢા ગિરિપા—વનનો દવ તેણે કરી બળેલાં ઝાડો.

યવ વ્વ પત્તા પુણોલચ્છિં ॥૩॥—જેમ જળથી નવ પલ્લવ થાય છે તેમ પ્રાણીઓ ફરીથી ગયેલી શોભાને પામે છે.

દુવ્વાય ખુભિયજલનિહિ—પ્રતિકુલ પવને કરી ક્ષુભિત એવા સમુદ્રના.

ઉબ્ભડકલ્લોલભીસણારાવે—ઉદ્દાર કલ્લોલ તેના ભયંકર શબ્દો જેને વિષે થાય છે એવા.

સંભંતભયવિસંઠુલ—શું કરવું તે વિચારમાં મૂઢ અને ભયથી વિહ્વલ એવા.

નિજ્જામયમુક્કવાવારે ॥ ૪ ॥—ખલાસીઓએ મુકયો છે વ્યાપાર જેને વિષે તથા ॥ ૪ ॥

અવિદલિઅ જાણવત્તા—નથી ભાગ્યું વહાણ જેમનું એવા
ખણેણ પાવંતિ ઇચ્છિઅં કુલં—એક ક્ષણમાં ધારેલા કાંઠાને પામે છે.
પાસજીણ ચલણ જાઅલં—પાર્શ્વનાથના ચરણ યુગલને
નિચ્ચં ચિઅ જે નમંતિ નરા ॥૫॥ જે પુરૂષો-હમેશાં નમે છે તેઓ.
ખરપવણુધ્ધુઅવણદ્દવ—પ્રચંડ પવને કરી પ્રચલિત થયેલો વનનો અગ્નિ.
જાલાવલિમિલિયસયલદુમગહણે—તેની જે જ્વાલા તેની શ્રેણિવડે કરી પરસ્પર એકીભૂત થયાં છે સકલ વૃક્ષોના ગહન જેને વિષે એવા.
ડજ્ઝંતમુદ્ધમયવહુ—વળી દાઝતી અને મુગ્ધ ભોળી એવી હરણીઓ તેના.
ભીસણરવભીસણંમિ વણે ॥ ૬ ॥—ભયંકર આક્રંદે કરી ભયંકર એવા વનને વિષે ॥ ૬ ॥
જગગુરૂણો કમજુઅલં—જગત ગુરૂ પાર્શ્વનાથના ચરણ યુગલને
નિવ્વાવિઅસયલતિહુઅણાભોઅં—દુઃખને નાશ કરી સુખીયો થયો છે સમસ્ત ત્રણ ભુવનનો વિસ્તાર જેણે એવું.
જે સંભરંતિ મણુઆ—જે મનુષ્યો સ્મરણ કરે છે.
ન કુણઇ જલણો ભયંતેસિં ॥ ૭ ॥—તેમને દાવાગ્નિ ભય કરતો નથી.
વિલસંત ભોગ ભીસણ—સુશોભિત ફણાએ કરી ભયંકર.
ફુરિઆરૂણ નયણ તરલ જીહાલં—વળી ચપળ અને રક્ત છે નેત્ર જેનાં વળી ચંચળ છે જીભ જેની એવા.

ઉગ્ગભુઅંગં નવજલ—ભયંકરસર્પ અને જે નવો મેઘ તેના.

ય સથ્થહં ભીસણાયારં ॥ ૮ ॥—સરખો સ્યામ વર્ણવાળો અને ભયંકર આકાર અથવા આચાર છે જેનો એવા સર્પને.

મન્નંતિ કીડ સરિસં—કીડાસદ્રશ માને છે.

દુર પરિચ્છુઢ વિસમ વિસવેગા—જેમણે દૂર ટાળ્યો છે જેના ભયંકર વિષનો વેગ એવા.

તુહ નામખ્ખર ફુડસિદ્ધ—તારા નામાક્ષરરૂપ પ્રગટ પ્રભાવી અને સિદ્ધ.

મંત ગુરૂઆ નરા લોએ ॥ ૯ ॥ એવા મંત્રે કરીને મ્હોટા આ લોકમાં જે મનુષ્યો છે તેઓ સાપને કીડા બરાબર માને છે ॥ ૯ ॥

અડવીસુ ભિલ્લતક્કર—અટવીને વિષે જે ભિલ તથા ચોર.

પુલિંદસદ્દુલસદ્દભીમાસુ—તથા વનચર જીવો તથા શાર્દુલ તેના શબ્દે કરી ભયંકર એવી વળી.

ભયવિહુરવુન્નકાયર—ભયે કરી વિવ્હલ અને દુઃખિત એવા લોકોને અકાયર (ભીલ) લોકોએ.

ઉલ્લૂરિઅપહિઅસથ્થાસુ ॥ ૧૦ ॥—લુટ્યા છે મુસાફર લોકોના સાથ જેને વિષે એવી અટવીઓને વિષે ॥ ૧૦ ॥

અવિલુત્તવિહવસારા—નથી લૂટ્યું પ્રધાન ધન જેનું એવા છે.

તુહ નાહ પણામમત્તવાવારા—હે નાથ તમને પ્રણામ માત્ર કરવાનો વ્યાપાર છે. જેમને તેઓ.

વવગયવિગ્ઘા સિગ્ઘં—જલદીથી વિઘ્ન રહિત થયેલા એવા.

પત્તા હિય ઇચ્છિયં ઠાણં ॥ ૧૧ ॥—હ્રદયને વિષે વાંછિત સ્થાનક પ્રત્યે પામે છે. ॥ ૧૧ ॥

પજજલિઆનલનયણં—પ્રજળેલા અગ્નિ જેવાં નેત્ર છે જેનાં એવો.
દૂરવિયારિયમુહં મહાકાયં—તથા દૂર થકી ફાટયું છે મુખ જેણે એવો તથા મ્હોટું છે શરીર જેનું એવો.
નહકુલિસઘાયવિઅલિઅ—નખરૂપ વજ્રના પ્રહારે કરી ભેદ્યા છે.
ગઇંદકુંભત્થલાભોઅં ॥ ૧૨ ॥—મોટા હાથીના કુંભસ્થલના વિસ્તાર જેણે એવા ॥ ૧૨ ॥
પણયસસંભમપત્થિવ—નમેલા એવા આદર સહિત રાજાઓ તેમનુ
નહમણિમાણિક્કપડિઅપડિમસ્સ—જે પ્રભુના નખરૂપ મણિ અને માણીક્ય તેમાં વિશે પ્રતિબંબ પડેલું છે એવા.
તુહ વયણપહરણધરા—તમારા વચનરૂપ શસ્ત્રને ધરનારા મનુષ્યો
સીહં કુદ્ધંપિ ન ગણંતિ ॥ ૧૩ ॥—પૂર્વે કહેલા એવા તથા ક્રોધાયમાન સિંહને પણ ગણતા નથી. ॥ ૧૩ ॥ [જેને.
સસિધવલદંતમુસલં—ચંદ્ર સરખા ઉજ્વલ બે દાંતરૂપ મુશલ છે
દીહકરુલ્લાલવુડ્ઢિઉચ્છાહં—મ્હોટા શુંઢાદંડ ઉછાળવાથી વધ્યો છે ઉત્સાહ જેને એવા.
મહુપિંગનયણજુઅલં—મધ સરખાં પીળાં બે નેત્રો છે જેને એવો.
સસલિલનવજલહરારાવં ॥ ૧૪ ॥—જલે કરી ભરેલા નવા મેઘ સરખી ગર્જના છે જેની એવા ॥ ૧૪ ॥
ભીમં મહાગઇંદં—ભયંકર મ્હોટા ગજેંદ્રને.
અચ્ચાસન્નંપિ તે નવિ ગણંતિ—પાસે રહેલો છતાં પણ તે લોકો ગણતાં નથી.
જે તુમ્હ ચલણજુઅલં—જે લોકો તમારા ચરણ યુગલને.
મુણિવઇતુંગં સમલ્લીણા—॥ ૧૫ ॥ હે મુનિ પતિ! ગુણોએ કરી ઉન્નત એવા ચરણ યુગલને સમ્યક્ પ્રકારે, આશ્રયે રહેલા છે. ॥૧૫॥

સમરમ્મિતિખ્ખખગ્ગા—સંગ્રામને વિષે, જ્યાં તિક્ષણ ખડગ તેના.
ભિગ્ગાયપવિદ્ધ ઉદ્ધુયકબંધે—પ્રકારે કરી ઉત્શૃંખલ માફક આમ તેમ આથડે છે મસ્તક વિના ધડ જેને વિષે.
કુંતવિણિભિન્ન કરિ કલહ—ભાલાએ કરી ભેદેલાંનાના હાથીઓ તેમણે.
મુક્ક સિક્કાર પઉરંમ્મિ ॥ ૧૬ ॥ મુકેલો જે સિત્કાર અવાજ તેણે કરી પ્રચુર એવા સંગ્રામને વિષે. ॥ ૧૬ ॥
નિજ્જિયદ્ધપ્પુદ્ધરરિઉ—સંપૂર્ણ જીત્યા છે. અહંકાર કરી ઉદ્ધત થયેલા શત્રુ.
નરિંદનિવહા ભડા જસં ધવલં—રાજાઓના સમુહ જેણે એવા લોકો ઉજ્વલ યશ પ્રતે.
પાવંતિ પાવ પસમિણ—પામે છે હે પાપના નાશ કરનાર!
પાસજીણતુહ પ્પભાવેણ ॥ ૧૭ ॥—હે પાર્શ્વજીન તમારા પ્રભાવ થકી. ॥ ૧૭ ॥
રોગ જલ જલણ વિસહર—રોગ, જળ, અગ્નિ, સર્પ.
ચોરારિ મઇંદગય રણ ભયાઇં—ચોર, શત્રુ, સિંહ, હાથી અને સંગ્રામ તે થકી ઉત્પન્ન થતા ભયો.
પાસજીણ નામ સંકત્તિણેણ—પાર્શ્વનાથના નામનુ કિર્તન કરવે કરીને
પસમંતિ સવ્વાઇં ॥ ૧૮ ॥—સર્વે નાશ પામે છે. ॥ ૧૮ ॥
એવંમહાભયહરં—એ પ્રમાણે મહોટા ભયને હરનાર એવું મહા ભયંકર નામનું.
પાસજીણિંદસ્સ સંથવ મુઅરં—પાર્શ્વજીનેંદ્રનું ઉદાર જે સ્તવન છે તે.
ભવિય જણાણંદયરં—ભવિક જનને આનંદ કારક છે.

કલ્લાણ પરંપર નિહાણં ॥ ૧૯ ॥—અને કલ્યાણની પરંપરા તેનું નિદાન રૂપ છે. ॥ ૧૯ ॥

રાય ભય જખ્ખ રખ્ખસ—રાજભય તથા રાક્ષસભય.

કુસુમિણ દુસ્સઉણ રિખ્ખ પીડાસુ—કુસ્વપ્નભય તથા દુષ્ટ શુકન ભય તથા અશુભગ્રહ તે સઘળાઓની પીડાઓને વિષે.

સંઝાસુ દોસુ પંથે—બે સંધ્યાને વિષે તથા મારગને વિષે.

ઉવસગ્ગે તહય રયણીસુ ॥ ૨૦ ॥—ઉપસર્ગને વિષે તેમજ રાત્રિને વિષે સાંભળે, ॥ ૨૦ ॥

જો પઢઇ જો અ નિસુણઇ—જે કોઇ માણસ આ સ્તવનને ભણે તથા સાંભળે.

તાણંકઇણો ય માણતુંગસ્સ—તે બેઉ જણનું તેમજ આ સ્તોત્રના કર્તા માનતુંગ સૂરિનું.

પાસો પાવં પસમેઉ—પાર્શ્વનાથ સ્વામિ પાપ નાશ કરો.

સયલ ભુવણચ્ચિઅ ચલણો ॥ ૨૧ ॥—સમસ્ત જે ત્રીભુવન તેના લોકોએ કરી પુજીત છે ચરણ જેનાં એવા ॥ ૨૧ ॥

ઉવસગ્ગંતે કમઠા, સુરમ્મિ—ઉપસર્ગ કરનાર કમઠાસુર છતે પણ

ઝાણાઓ જો ન સંચલિઓ—જે ભગવાન ધ્યાનથી ચલિત ન થયા એવા.

સુરનરકિન્નર જુવઇહિં—તથા દેવ, મનુષ્ય અને કિન્નર તેમની સ્ત્રીયોવડે.

સંથુઓ જયઉ પાસજીણો ॥ ૨૨ ॥—સ્તવન કરાયેલા એવા પાર્શ્વનાથ જયવંતા વર્તો ॥ ૨૨ ॥

એઅસ્સ મજ્ઝયારે—આ સ્તવનના મધ્ય ભાગમાં

અઠારસ અખ્ખરેહિં જો મંતો—છુપા અઢાર અક્ષરોનો મંત્ર છે તે.

જો જાણઈ સો ઝાયઇ—જો કોઇ જાણે અને ધ્યાન કરે.
પરમ પયત્થં ફુડં પાસં ॥ ૨૩ ॥—શ્રી પાર્શ્વનાથનું તે પ્રગટ એવું મ્હોટું પદ જે મોક્ષ તેને વિષે રહેનારા થાય છે. ॥૨૩॥
પાસહસમરણ જો કુણઇ—જે કોઇ શ્રી પાર્શ્વનાથનું સ્તવન કરે.
સંતુટ્ઠે હિયયેણ—સંતુષ્ટ હૃદય વડે કરી.
અટ્ઠુત્તર સય વાહિ ભય—એકસોને આઠ વ્યાધિના ભયો.
નાસઇ તસ્સ દૂરેણ ॥ ૨૪ ॥—તે માણસના દુર થકી નાશ પામે છે. ॥ ૨૪ ॥

અથ શ્રી અજીતશાંતિ સ્તવન.

૭ મું સ્મરણ.

અજીઅં જીઅ સવ્વ ભયં—જીત્યા છે સર્વે ભયો જેણે એવા શ્રી અજીતનાથ ભગવાનને
સંતિં અ પસંત સવ્વ ગય પાવં—વળી ગયા છે સર્વે રોગો તથા પાપ જે કાળ એવા શ્રી શાંતિનાથ ભગવાનને.
જય ગુરૂ સંતિ ગુણ કરે—જગતના ગુરૂ અને શાંતિ તથા જ્ઞાનાદિક ગુણ તેના કરનાર એવા.
દોવિ જીણવરે પણિવયામિ ॥ ૧ ॥ ગાહા ॥ એવા બેહુ જીનવરને હું નમસ્કાર કરૂં છુ. ॥ ૧ ॥ આ ગાથા છંદ જાણવો.
વવગય મંગુલ ભાવે—ગયો છે અશોભન ભાવ જેમનો એવા.
તેહં વિઉલ તવ નિમ્મલ સહાવે—વળી વિસ્તીર્ણ તપ વડે કરી નિર્મલ નિઃકર્મો સ્વસત્તાયે કરી સ્વભાવ છે જેમનો એવા.
નિરૂવમ મહપ્પભાવે—નિરૂપમ તથા મહોટો છે પ્રભાવ જેમનો એવા.

થોસામિ સુદિટ્ઠુ સબ્ભાવે ॥ ૨ ॥ ગાહા—સમ્યક પ્રકારે કરી દીઠા છે જીવાજીવાદિક ભાવો જેણે એવા ઉપર કહેલા બેહું તિર્થંકરોની હું સ્તુતિ કરૂં છું ॥ ૨ ॥ આ ગાથા છંદ છે.

સવ્વ દુખ્ખ પ્પસંતીણં—સર્વ દુઃખની પ્રશાંતિ થઇ છે જેને એવા.

સવ્વ પાવ પ્પસંતિણં—સર્વ પાપ કર્મોની પ્રશાંતી થઈ છે જેને એવા.

સયા અજીય સંતીણં—વળી કદી પરાભવ ન પામે એવો શાંતિ ગુણ છે જેમનો એવા.

નમો અજીય સંતિણં ॥ ૩ ॥ સિલોગો ॥—અજીતનાથ તથા શાંતિનાથને નમસ્કાર થાઓ. ॥ ૩ ॥ આ શ્લોક નામા છંદ છે.

અજીઅ જીણ સુહ પ્પવત્તણં—હે અજીત જીન ? સુખને પ્રવર્તાવનાર.

તવ પુરિસુત્તમ નામ કિત્તણં—હે પુરૂષોતમ ? તમારૂ નામ કીર્તન છે.

તહય ધિઇ મઇ પ્પવત્તણં—તેમજ વળી ધૃતિ અને મતિ તેનું કરનાર.

તવય જીણુત્તમ સંતિ કિત્તણં ॥ ૪ ॥ માગહિઆ ॥—હે જીનને વિષે ઉત્તમ શાંતિનાથ ભગવાન ! તમારૂં નામ કીર્તન, પણ તેમજ છે ॥ ૪ ॥ આ માગધિકા છંદ છે.

કિરિઆ વિહુ સંચિઅ કમ્મ કિલેસ વિમુખ્ખયરં—પચ્ચીસ ક્રિયા કરવે કરી સંચિત આઠ કર્મ તથા કષાય તે થકી મુકાવનાર એવા.

અજીઅં નિચિઅં ચ ગુણેહિં મહામુણિ સિદ્ધિ ગયં—અ-

અજીતનાથને. જ્ઞાનાદિક ગુણે કરી સહિત અને મ્હોટા મુનિઓની જે આઠ સિદ્ધિઓ તેને પામેલા એવા.

અજિઅસ્સ ય સંતિ મહામુણિણોવિ અ સંતિકરં—અજીત નાથને તેમજ મહામુનિ સાંતિનાથને. શાંતિના કરનાર.

સયયં મમ નિવ્વુઇ કારણયં ચ નમંસણયં ॥ ૫ ॥ આલિંગણયં ॥—નમસ્કાર મને નિરંતર મોક્ષનું કારણ થાઓ. ॥ ૫ ॥ આલિંગનક નામા છંદ છે.

પુરિસા જઈ દુક્ખવારણં—હે પુરૂષો! જો તમે દુઃખ નિવારવાને અને

જઈ અ વિમગ્ગહ સુક્ખ કારણં—જો તમે સુખનું કારણ શોધતા હોતો.

અજિઅં સંતિં ચ ભાવઓ—ભાવ થકો શ્રી અજીતનાથ તથા શાંતિનાથને.

અભયકરે સરણં પવજ્જહા ॥ ૬ ॥ માગહિઆ ॥—શરણે જાઓ તે અભયદાન આપનારા છે. ॥ ૬ ॥ આ માગધિકા છંદ છે.

અરઈ રઇ તિમિર વિરહિઅ મુવરય જર મરણં—અરતિ, રતિ, તથા અજ્ઞાને કરી રહિત તથા નાશ પામ્યા છે જરા અને મરણના દુઃખ જે થકી એવા.

સુર અસુર ગરુલ ભુયગ વઈ પયય પણિવઇઅં—વૈમાનિક, ભુવનપતિ સુવર્ણકુમાર, નાગકુમાર તેમના સ્વામી તેઓએ રૂડે પ્રકારે કરી કર્યો છે નમસ્કાર જેને એવા.

અજિઅ મહ મવિઅ સુનય નય નિઉણ મભયકરં—અજીત નાથને હું પણ રૂડા નયે કરી પ્રતીતિ પામવામાં નિપુણ તથા

અભયદાનના કરનાર એવા.

સરણુ મુવસરિઅ ભુવિ દિવિજ મહિઅં સયય મુવણમે ॥ ૭ ॥ સંગયયં—શરણે આવીને મનુષ્ય તથા દેવતા વડે કરી પૂજીત એવાને નિરંતર નમસ્કાર કરૂંછું ॥ ૭ ॥ આ સંગતંક છંદ છે.

તંચ જીણુત્તમ મુત્તમ નિત્તમ સત્તધરં—તે જીનને વિષે ઉત્તમ તથા પ્રધાન, અજ્ઞાન રહિત અને ભાવયશના ધરનારને.

અજ્જવ મદ્દવ ખંતિ વિમુત્તિ સમાહિ નિહિં—નિર્માયિક- પણુ, નિરહંકારતા, ક્ષમા, તથા નિર્લોભતા અને સમાધિ તેના સમુદ્રને.

સંતિંકરં પણમામિ દમુત્તમ તિત્થયરં—શાંતિના કરનારને તથા ઇંદ્રિયના દમવાવડે કરી ઉત્તમ તથા તીર્થના કરનારને હું પ્રણામ કરૂં છું.

સંતિમુણી મમસંતિ સમાહિવરં દિસઉ—॥ ૮ ॥ સોવા- ણુયં ॥—એવા શ્રી શાંતિ મુનિ મને શાંતિ અને ઉત્તમ સમાધિ પ્રત્યે દેખાડો. ॥ ૮ ॥ આ સોપાનક નામા છંદ જાણવો

સાવત્થિ પુવ્વ પત્થિવં ચ વર હત્થિ મત્થય પસત્થ વિચ્છિન્ન સંથિયં—શ્રાવસ્તિ નગરના દીક્ષા ગ્રહણ પૂર્વે રાજા, વળી સુંદર હાથીના મસ્તક સરખું પ્રશંસા કરવા લાયક તથા વિસ્તીર્ણ છે શરીરનું શુભ સંસ્થાન જેમનું એવા છે.

થિર સરિચ્છ વચ્છં મયગલ લીલાયમાણ વર ગંધહત્થિ પત્થાણ પત્થિયં સંથવારિહં—વળી જેની છાતીમાં નિશ્ચલ શ્રીવત્સનું લક્ષણ છે એવા વળી મદોન્મત અને લીલા કરતો

સુંદર ગંધહસ્તિ તેના ગમનપરે ગતિ છે જેની એવા, વળી સ્તવન કરવા યોગ્ય એવા.

હત્થિ હત્થ બાહુ ધંત કણગ રૂઅગ નિરૂવહય પિંજરં—હાથીના શુંઢા દંડ સરખા હાથ છે જેના એવા વળી ધમેલા સોનાના વાસણની પેઠે નિરૂપહત છે પીતવર્ણ જેનો એવા.

પવર લખ્ખણો વચ્ચિય સોમ ચારૂ રૂવં—શ્રેષ્ટ લક્ષણોએ કરી સહિત છે તથા સોમ્યાકાર અને મનોહરરૂપ છે જેનું એવા.

સુઈ સુહ મણાભિરામ પરમ રમણિજ્જવર દેવ દુંદુહિ નિનાય મહુરયર સુહગિરં ॥ ૯ ॥ વેઢ્ઢઓ ॥—વળી કાનને સુખ આપતાર તથા મનને આનંદકારક અત્યંત રમણિક એવી તથા સુંદર દેવ દુંદભિ તેના શબ્દ સરખી ઘણી મધુર અને કલ્યાણકારિણી વાણી છે જેમની એવા ॥ ૯ ॥ આ વેષ્ટક છંદ છે.

અજીઅં જીઆરિગણં—જીત્યા છે કર્મ રૂપ શત્રુના સમુહ જેણે એવા અજીતનાથને.

જીઅસવ્વભયં ભવો હરિઉ—જીત્યા છે સર્વ ભય જેણે એવા તથા ભવનો જે સમુહ તેના શત્રુ એવાને.

પણમામિ અહં પયઓ—હું મન, વચન કાયાએ કરી નમસ્કાર કરૂં છું.

પાવંપસમેઉમે ભયવં ॥ ૧૦ ॥ રાસા લુદ્ધઓ ॥ યુગ્મં ॥—હે ભગવાન ! મારા પાપનો નાશ કરો ॥ ૧૦ ॥ આ રાસા લુબ્ધક છંદ છે નવમી અને દશના ગાથાનો સબંધ એકઠો છે.

કુરૂ જણ વય હત્થિણાઉર નરીસરો પઢમં તઓ મહા ચક્કવટ્ટિભોએ મહપ્પભાવો—કુરૂ દેશને વિષે હસ્તીનાપુર નગર॥

પ્રથમ રાજા થયા તે વાર પછી મહોટા ચક્રવર્તિના ભોગ ભોગવ્યા એવા, વળી મહોટા છે પ્રભાવ જેમનો એવા.

જો બાવત્તરિ પુર વર સહસ્સ વર નગર નિગમ જણવય વઇ—જે બહોતેર હજાર પુરવર તથા શ્રેષ્ટ નગર તથા મહોટી દુકાનો વાળા દેશ તેના સ્વામી એવા.

બત્તીસા રાય વર સહસ્સાણુયાય મગ્ગો—બત્રીસ હજાર મુકુટ બદ્ધ રાજાઓ જેની પાછળ ચાલે છે એવા.

ચઉદ્દસ વર રયણ નવ મહાનિહિ ચઉસટ્ઠિ સહસ્સ પવર જુવઈણ સુંદરવઈ—ચઉદ શ્રેષ્ટ રત્ન, નવ મહાનિધિ તે નવ નિધાન તથા ચોસઠ હજાર શ્રેષ્ટ સ્ત્રીઓના સુંદર સ્વામી છે એવા.

ચુલસી હય ગય રહ સય સહસ્સ સામી—ચોરાશી લાખ ઘોડા ચોરાશી લાખ હાથી ચોરાશી લાખ રથ તેના સ્વામી એવા.

છન્નુવઈ ગામ કોડિ સામી આસિજ્જો ભારહમ્મિભયવં ॥ ૧ ॥ વેઢ્ઢઓ ॥—છનુક્રોડ ગામના સ્વામી એવા ભગવાન ભરતક્ષેત્રને વિષે હોતા હવા ॥ ૧૧ ॥ આ વેષ્ટક છંદ છે.

તં સંતિં સંતિકરં—તે શાંતિરૂપ અને શાંતિના કરનારાને

સંતિણ્ણં સવ્વભયા—જે થકી સર્વે ભયો નાશ પામ્યા છે.

સંતિં થુણામિજીણં—શાંતિનાથ નામા જીનની હું સ્તુતિ કરૂ છું.

સંતિં વેહેઉ મે ॥ ૧૨ ॥ રાસાનંદિયં ॥ જુગ્મં ॥—મને શાંતિ પ્રત્યે કરવાને ॥ ૧૨ ॥ આ રાસા નંદિતક છંદ છે આ અને ઉપરની ગાથા એકઠી છે.

ઈખ્ખાગ વિદેહ નરીસર નર વસહા મુણી વસહા—હે.ઈક્ષ્વાકુ કુલમાં ઉત્પન્ન થયેલા હે વિદેહ દેશના રાજા, હે.મનુષ્યને વિષે ઉત્તમ। તથા મુનીઓને વિષે ઉત્તમ !

નવ સારય સસિ સકલાણણ વિગય તમા વિહુઅરયા—હે નવા સરદ રૂતુના ચંદ્રમાની પેઠે સોભાયમાન મુખવાળા। હે અજ્ઞાન રહિત। હે કર્મરૂપ રજ રહિત.

અજી ઉત્તમ તેઅ ગુણેહિં મહા મુણિ અમિઅ બલાવિઉલ કુલા—હે રાગાદિકે કરી અજીત। વળી ગુણોએ કરી હે ઉત્તમ તેજવાળા। વળી મ્હોટા મુનીઓથી પણ પ્રમાણ ન થઈ શકે એવા હે બલવાળા। વળી વિસ્તીર્ણ કુલવાલા।

પણમામિ તે ભવ ભય મૂરણ જગ સરણામમ શરણં ॥૧૩॥ ચિત્તલેહા—હે સંસારનાં ભયના નાશ કરનાર, જગતના શરણ મારા પણ શરણ એવા અને મમત્વ રહિત એવા હે પ્રભુ તમને હું પ્રણામ કરૂં છું॥ ૧૩ ॥ આ ચિત્રલેખા છંદ છે.

દેવ દાણવિંદ ચંદ સૂર વંદ હઠ્ઠ તુઠ્ઠ જીઠ્ઠ પરમ—સુર અને અસુર. તેના ઇંદ્ર, તથા ચંદ્ર સૂર્ય તેમને વાંદવા યોગ્ય એવા તથા આરોગ્યવંત તથા પ્રમોદવંત તથા પ્રશંસા કરવા યોગ્ય એસ્વંત;

લઠ્ઠરૂવ ધંત રૂપ્પ પટ્ટ સેય સુદ્ધ નિદ્ધ ધવલ—કાંતિયુક્ત રૂપ વાળા તથા ધમેલા રૂપાના માફક ધન, નિર્મળ સ્નિગ્ધ એવી ઉજ્વલ.

દંત પંતિ સંતિ સત્તિ કિત્તિ મુત્તિ જુત્તિ ગુત્તિ પવર—દાંતની હારવાળા વળી શક્તિ, કીર્તિ, નિર્લોભતા, યુક્તિ, ત્રણ ગુપ્તિ તેણે કરી શ્રેષ્ટ શાંતિનાથને.

દિત્ત તેઅ વંદ ધેઅ સવ્વ લોઅ ભાવિઅ પ્પભાવણેઅ પઈસમે સમાહિં ॥ ૧૪ ॥ નારાયઓ ॥ દીપાયમાન છે તેજનો સમુહ જેનો એવા વળી દેવતાદિકોએ કરી વાંદવા યોગ્ય તથા ધ્યાન કરવા યોગ્ય એવા વળી સર્વ લોકને જાણવા યોગ્ય છે પ્રભાવ જેમનો એવા જાણવા યોગ્ય હે પ્રભુ મને સમાધિ આપો. ॥ ૧૪ ॥ આ નારાયક છંદ છે.

વિમલ સસિ કલાઈરેઅ સોમં—નિર્મલ ચંદ્રકળાથી પણ અધિક સૌમ્યતા છે જેની એવા વળી

વિતિમિર સૂર કરાઈરેઅ તેઅં—અંધકાર રહિત સૂર્યના કિરણોથી પણ અધિક છે તેજ જેનું એવા.

તિઅસ વઈ ગણાઇરેઅ રૂવં—દેવતાના પતિ ઇંદ્ર તેના સમુહ તેના કરતાં પણ અધિક રૂપવાળા.

ધરણિધર પ્પવરાઇરેઅ સારં ॥ ૧૫ ॥ કુસુમલયા ॥—પર્વતોમાંહિ શ્રેષ્ટ એવા મેરૂ પર્વત તેથી પણ અધિક ધૈર્યવાળા તમો છો ॥ ૧૫ ॥ આ કુસુમલતા છંદ છે.

સત્તે અ સયા અજીઅં—સત્યને વિષે સદા અજીત.

સારીરે અ બલે અજીઅં—શરીર સબંધી જે બળ તેને વિષે અજીત.

તવ સંજમે અ અજીઅં—તપ અને સંજમને વિષે પણ અજીત

એસ થુણામિ જીણં અજીઅં ॥૧૬॥ ભુઅગપરિરિંગિઅયં ॥—એવા શ્રી અજીતનાથ જીનેશ્વરની હું સ્તુતી કરૂછું. ॥ ૧૬ ॥ આ ભુજંગ પરિરંગિત છંદ છે.

સોમ ગુણેહિં પાવઇ ન તં નવ સરય સસી—સોમ ગુણમાં નવો સરદઋતુનો ચંદ્ર શ્રી અજીતનાથના સૌમ્યગુણને પામી ન શકે.

તેઅ ગુણેહિં પાવઇ ન તં નવ સરય રવી—તેજ ગુણમાં નવો સન્દ ઋતુનો સૂર્ય અજીતનાથના તેજને પામી ન શકે.

રૂવ ગુણેહિં પાવઇ ન તં તિઅસ ગણ વઈ—રૂપ ગુણમાં દેવતાના સમુહના પતિ ઈંદ્ર તે પણ અજીતનાથના રૂપને પામી ન શકે.

સાર ગુણેહિં પાવઈ ન તં ધરણિધર વઇ ॥ ૧૭ ॥ ખિજ્જિઅયં ॥—સ્થિરતા ગુણમાં પર્વતનો પતિ જે મેરૂ તે પણ અજીતનાથની સ્થિરતા પ્રત્યે ન પામે ॥ ૧૭ ॥ આ ખિજ્જતક છંદ છે,

તિથ્થવર પવત્તયં તમ રય રહિયં—ઉત્તમ જે તિર્થ તેના પ્રવર્તાવનાર તથા અજ્ઞાન જે કર્મ તે થકી રહિત

ધીર જણ થુઅ ચ્ચિઅં ચુઅ કલિ કલુસં—ધીર પુરૂષોએ સ્તુતિ કર્યા તથા પુષ્પાદિકે પૂજા કીધી એવા વળી છાંડયું છે કલહનું પાપ જેણે એવા

સંતિ સુહં પવત્તયં તિગરણ પયઓ—મોક્ષ સુખના કરનાર તેમને ત્રિકરણ શુદ્ધે.

સંતિં મહં મહામુણિ સરણ મુવણમે ॥ ૧૮ ॥ લલિઅયં ॥—મહા મુનિ શ્રી શાંતિનાથને શરણે હું જાઉં છું ॥ ૧૮ ॥ આ લલિતક છંદ છે.

વિણઓણય સિરિરઇ અંજલિ રિસિગણ સંથુઅં થિમિઅં
વિનયે કરી નમેલાં મસ્તકોને વિષે રચી છે અંજલી જેણે એવા રૂષિઓના સમુહવડે કરી સ્તુતિ કરાએલા તથા સમુદ્રની પેઠે નિશ્ચલ એવા.

વિબુહાહિવ ધણ વઇ નરવઈથુય મહિ અચ્ચિઅં બહુસો—

દેવતાઓના અધિપ જે ઇંદ્ર તથા ધનપતિ કુબેર તથા નરપતિ જે ચક્રવર્તિ પ્રમુખ તેઓ વડે બહુ પ્રકારે વચને કરી સ્તુતિ કરાએલા, પ્રણામાદિકે કરી પૂજીત તથા પુષ્પાદિકે કરી અર્ચિત એવા.

અઇરૂગ્ગય સરય દિવાયર સમહિ અસપ્પભં તવસા—તપે કરીને તત્કાલનો ઉદય પામેલો સરદ ઋતુનો જે સૂર્ય તેથી પણ અધિક છે પોતાની કાંતિ જેમની એવા.

ગયણં ગણ વિયરણ સમુઇઅ ચારણ વંદિઅં સિરસા ॥ ॥ ૧૯ ॥ કિસલય માલા ॥—આકાશને વિષે વિચરવાથી એકઠા મળેલા જંધાચારણાદિક મુનિઓ તેમણે મસ્તકે કરી વંદન કર્યું એવા ॥ ૧૯ ॥ કિસલયમાલાછંદછે.

અસુર ગરૂલ પરિવંદિઅં—અસુર કુમાર તથા સુવર્ણ કુમાર આદિ ભવન પતિ દેવતા વડે કરી સમસ્ત પ્રકારે વંદિત એવા.

કિન્નરોરગ ણુમંસિઅં; દેવકોડિસય સંથુઅં—કિન્નર અને ઉરગ આદિ વ્યંતર દેવતાવડે કરી નમસ્કાર કરાએલા એવા,

સમણ સંઘ પરિવંદિઅં ॥ ૨૦ ॥ 'સુમુહં ॥—વળી શ્રમણ સંઘે જેને સમસ્ત પ્રકારે વંદના કરી છે એવા. ॥ ૨૦ ॥ આ સુમુખ છંદ છે.

અભયં અણહં અરયં અરૂયં—ભય રહિત, પાપ રહિત, મોહ રહિત તથા રોગ રહિત.

અજીયં અજીઅં પયઓ પણમે ॥ ૨૧ ॥ વિજ્જુવિલસિઅં ॥—વળી રાગદિકે કરી પરાભવ નહીં પામેલા એવા અજીતનાથને આદરપણે પ્રણામ કરૂંછું. ॥ ૨૧ ॥ આ વિદ્યુદ્વિલસિત છંદ છે.

આગયા વર વિમાણ દિવ્વ કણગરહ તુરય પહકર સએહિં હુલિઅં—સુંદર વિમાન તથા મનોહર સોનાના રથ તથા ઘોડાના સમૂહ તેના સેંકડાએ કરી આવેલા.

સસંભમો અરણ ખુભિઅ લુલિઅ ચલ કુંડલંગય તિરીડ સોહંત મઉલિ માલા ॥ ૨૨ ॥ વેઢ્ઢઓ ॥—વળી સત્વર આકાશ થકી ઉતરવે કરી ક્ષુભિત તથા લોલાયમાન ચંચલ એવા કુંડલ, બાજુબંધ તથા મુકુટ તે વડે કરી શોભાયમાન છે જેમનાં મસ્તકની માલા એવા. ॥ ૨૨ ॥ આવેષ્ટક છંદ છે.

જં સુરસંઘા સાસુરસંઘા વેર વિઉત્તા ભત્તિ સુજુત્તા॥—જે પ્રભુની પાસે વૈમાનિક દેવોના સમુહ આવેલા છે તે કેવા છે તે કહે છે ભુવન પત્યાદિક દેવતાના સમુહે કરી સહિત, વૈર રહિત, તથા ભક્તિયે કરી સહિત.

આયર ભૂસિઅ સંસિઅ સંભમ પિંડિઅ સુઠ્ઠુ સુવિમ્હિઅ સવ્વ બલોઘા—આદરે કરી શોભાયમાન તથા ઉતાવળે એકઠા મળ્યાં એવા અનાશ્ચર્યે કરી સુવિસ્મિત હોય તેમ સર્વ બળ જે કટક તેનો સમુહ તથા.

ઉત્તમ કંચણ રયણ પરૂવિય, ભાસુર ભૂસણ ભાસુરિઅંગા—શ્રેષ્ટ સોનું તથા રત્ન તેણે કરી જડિત એવા ઝળકતા અલંકારે કરી દેદીપ્યમાન છે અંગો જેમનાં.

ગાય સમોણય ભત્તિ વસાગય પંજલિ પેસિય સીસ પણામા ॥ ૨૩ ॥ રયણમાલા ॥—શરીરે કરી નમેલા અને ભક્તિના વશે કરી આવેલા અને બે હાથ જોડી કીધો છે મસ્તકે કરી પ્રણામ જેઓએ એવા છે, ॥૨૩॥ આ રત્નમાલા છંદ છે.

વંદિઊણ થોઊણ તો જીણં—વાંદીને તથા સ્તુતિ કરીને તે વાર પછી તે જીનને.

તિગુણમેવ ય પુણો પયાહિણં—ફરીથી ત્રણ વાર પ્રદક્ષિણા કીધી એવા.

પણમિઊણ ય જીણં સુરાસુરા—તે શાંતિજીનને પ્રણામ કરીને તે સુર અને અસુર દેવો.

પમુઇઆ સભવણાઈ તો ગયા ॥ ૨૪ ॥ ખિત્તયં ॥ હર્ષવંત થઇને પોત પોતાને ઠેકાણે ગયા. ॥ ૨૪ ॥ આ ક્ષિપ્તક છંદ છે.

તં મહામુણિ મહંપિ પંજલિ—તે મહા મુનિને હું પણ હાથ જોડીને.

રાગ દોસ ભય મોહ વજ્જિઅં—રાગ દ્વેષ ભય અને મોહે કરીને રહિત એવાને.

દેવ દાણવ નરિંદ વંદિઅં—દેવ, દાનવ અને નરેંદ્ર તેમણે પૂજીત એવા.

સંતિમુત્તમં મહાતવં નમે ॥ ૨૫ ॥ ખિત્તયં ॥—પ્રધાન એવું મ્હોટું છે તપ જેમનું એવા શાંતિનાથને હું નમસ્કાર કરૂં છું ॥ ૨૫ ॥ આ ક્ષિપ્તક છંદ છે.

અંબરંતર વિઆરણિઆહિં—આકાશના મધ્ય ભાગને વિષે વિચરનારી એવી.

લલિઅ હંસ વહુ ગામિણિઆહિં—રમણીય એવી હંસવધુ જે હંસીઓ તેઓની માફક ગતિ છે જેમની એવી.

પીણસોણિથણ સાલિણિ આહિં—પુષ્ટ એવો કટિપ્રદેશ તથા સ્તન તેણે કરી શોભાયમાન એવી.

સકુલ કમલ દલ લોઅણિઆહિ ॥ ૨૬ ॥ દીવયં ॥—સંપૂર્ણ કમળના પત્રના સરખાં નેત્રો છે જેમનાં એવી. ॥ ૨૬ ॥ આ દીપક છંદ છે.

પીણ નિરંતર થણભર વિણમિઅ ગાયલઆહિં—પુષ્ટ અને અંતર રહિત એવા સ્તનોના સમુહે કરી નમી ગયાં છે ગાત્રોના સમુહ જેના એવી

મણિ કંચણ પસિઢિલ મેહલ સોહિઅ સોણિતડાહિં—મણિ, સુવર્ણ પ્રકર્ષે કરી શિથિલ એવી મેખલા તેણે કરી શોભે છે કટિપ્રદેશ જેનો એવી.

વરખિંખણિ નેઉર સતિલય વલયવિભૂસણિઆહિં—સુંદર કિંકિણી, નેપુર તથા મનોહર તિલક તથા કંકણ વિગેરે અલંકારોથી સુશોભિત એવી.

રઇકર ચઉર મણોહર સુંદર દંસણિઆહિં—॥ ૨૭ ॥ ચિત્તક્ખરા ॥—પ્રિતિ કરનાર ચતુર પુરૂષના મનને હરણ કરનાર તથા સુંદર છે દર્શન જેનું એવી. ॥ ૨૭ ॥ આ ચિત્રાક્ષરા છંદ છે.

દેવ સુંદરીહિં પાય વંદિઆહિં—શરીરને વિષે ધારણ કરેલા અલંકારોના કીરણોનો સમુહ છે જેને એવી દેવાંગનાઓએ.

વંદિયા ય જસ્સ તે સુવિક્કમા કમા અપ્પણો નિડાલએહિં—પોતાના લલાટે કરીને જે ભગવાનના રૂડા પરાક્રમવાળા ચરણારવિંદ તેમને વંદન કર્યા. વળી.

મંડણોડ્ડણપ્પગારએહિં કેહિં કેહિં વિ—તે દેવાંગનાઓના શરીરને વિષે આભૂષણની રચનાના પ્રકારો તે કેવા કેવા તે કહે છે.

અવંગ તિલય પત્તલેહ નામએહિં ચિલ્લએહિં—નેત્રને વિષે

અંજનની રચના તથા તિલકની રચના તથા કસ્તુરી પ્રમુખના ટપકાં ઇત્યાદિક નામ છે જેનાં એવી રચનાયે કરી.

સંગયં ગયાહિં ભત્તિસન્નિવિઠ્ઠ વંદણાગયાહિં—સહિત છે અંગો જેનાં એવી દેવાંગનાઓ ભક્તિએ કરી વ્યાપ્ત થઇને વંદનને માટે આવીઓ છે.

હુંતિ તે વંદિઆ પુણો પુણો ॥ ૨૮ ॥ નારાયઓ॥—તેમણે એવાં તમારાં ચરણકમલ વારંવાર વંદન કરેલાં છે. ॥ ૨૮ ॥ આ નારાયક છંદ છે.

તમહં જીણચંદં—હું પણ તે જીનોને વિષે ચંદ્રમા સમાન. તથા

અજીઅં જીઅ મોહં—જીત્યો છે મોહ જેણે એવા

ધુય સવ્વ કિલેસં—તથા ટાળ્યા છે સર્વ પ્રકારના કલેશ જેણે એવા અજીતનાથને.

પયઓ પણ મામિ ॥ ૨૯ ॥ નંદિઅયં ॥—ત્રિકરણ શુદ્ધ પ્રણામ કરૂં છું. ॥ ૨૯ ॥ આ નંદિતક છંદ છે.

થુઅ વંદિઅસ્સા રિસી ગણ દેવ ગણેહિં—રૂષિના સમુહ અને દેવતાઓના સમુહવડે સ્તુતિ કરાએલા અને વંદન કરાએલા એવા.

તો દેવ વહુહિં પયઓ પણમિઅસ્સા—તેવાર પછી દેવાંગનાઓ વડે પ્રણામ કરાયેલા એવા.

જસ્સ જગુત્તમ સાસણયસ્સા—વળી જેમનું જગતને વિષે ઉત્તમ સાસન છે એવા તે શાંતિનાથ ભગવાન છે.

ભત્તિ વસાગય પિંડિઅયાહિં—ભક્તિના વશે કરી આવવાથી એકઠી મળેલી એવી.

દેવ વર અચ્છરસા બહુયાહિં—તથા સારા દેવતાઓ અને અપછરાઓ ઘણી સાથે મળેલી છે એવી.

સુરવર રઇ ગુણ પંડિયઆહિં ॥ ૩૦ ॥ ભાસુરયં ॥—તથા દેવતાઓને પ્રીતિ થાય એવા ગુણને વિષે પંડિત એવી તે દેવ નર્તકીઓ છે ॥ ૩૦ ॥ આ ભાસુરકનામા છંદ છે.

વંસ સદ્દ તંતિ તાલ મેલિએતિઉખ્ખરા ભિરામ સદ્દ મિસએ કુએઅ—વાંસનો શબ્દ, વીણા તાલ ને ચપટી સર્વે મળે છતે, વળી ત્રિપુષ્કરનામા વાજીંત્ર તેના મનોહર શબ્દોએ કરી મિશ્રત કરે છતે.

સુઇ સમાણુણે અ સુદ્ધ સજ્જ ગીઅ પાય જાલ ઘંટિઆહિ॥—તથા કાનને સાંભળવાને, વિષે સમાન કરે છતે, શુદ્ધ ષડજ ને મયુર કેકાદિ ધ્વનિ તેણે કરી યુક્ત એવું જે ગીત તેણે કરી સહિત એવી પગને વિષે જાલના આકારવાળી ઘુંઘરીઓ છે જેને એવી.

વલય મેહલા કલાવ નેઉરાભિરામ સદ્દ મિસએ કુએઅ—તથા કંકણ મેખલા તે કંદોરો તથા કલાવ આભરણ તથા નેપુર તેમના મનોહર શબ્દોએ કરી મિશ્રિત કરે છતે.

દેવ નટ્ટિઆહિં હાવ ભાવ વિબ્ભમ પ્પગારએહિં—દેવ નર્તકીઓ, હાવ, ભાવ, વિભ્રમને વિલાસ તેના પ્રકારો છે જેમને વિષે એવી.

નિચ્ચિઊણ અંગ હારએહિં વંદિઆ ય જસ્સ તે સુવિક્કમા કમા—અંગના વિક્ષેપે કરી નૃત્યે કરીને ઉત્તમ પરાક્રમવાળા શાંતિનાથના તે ચરણકમલને વંદન કરેલા છે.

તયંતિલોય સવ્વ સત્ત સંતિ કારયં—તે ત્રણ લોકના સર્વ પ્રાણીઓને શાંતિનાં કરનાર છે.

પસંત સવ્વ પાવ દોસમેસ હું નમામિ સંતિમુત્તમં જીણં॥

॥ ૩૧ ॥ **નારાયઓ** ॥—પ્રશાંત થયા છે સર્વ પાપ અને રોગ જે થકી એવા ઉત્તમ શ્રી શાંતિનાથ ભગવાન્ પ્રત્યે પ્રત્યક્ષ હું નમસ્કાર કરૂં છું. ॥ ૩૧ ॥ આ નારાચક છંદ છે.

છત્ત ચામર પડાગ જુવ જવ મંડિઆ—છત્ર, ચામર, પતાકા યુપ, યવ એ લક્ષણોયે કરી સુશોભિત.

ઝય વર મગર તુરય સરિવિચ્છ સુલંછણા—ધ્વજાવર, મગર મચ્છ તુરંગતે અશ્વ, અને શ્રીવત્સ એ સર્વ શોભાયમાન છે લંછન જેગને એવા.

દીવ સમુદ્દ મંદર દિસાગય સોહિઆ—દ્વીપ, સમુદ્ર તથા મેરૂ પર્વત તથા દિગ્ગજ એવા લક્ષણોથી સુશોભિત.

સથ્થિઅ વસહ સીહ રહ ચક્કવરંકિયા ॥ પાઠાંતર ॥ સિરિ વચ્છ સુલંછણા ॥ ૩૨ ॥ **લલિયયં** ॥—સ્વસ્તિક, વૃષભ, સિંહ, રથ, ચક્ર શ્રેષ્ઠ તેણે કરી અંકિત એવા શ્રી શાંતિનાથ છે. ॥ ૩૨ ॥ આ લલિતક છંદ છે.

સહાવ લઠ્ઠા સમ પ્પઇઠ્ઠા—સ્વભાવે કરી શોભાયમાન તથા નિરૂપમ પ્રતિષ્ઠાવાળાં અથવા સરખી ભૂમિને વિષે રહેલા એવા.

અદોસ દુઠ્ઠા ગુણેહિં જિઠ્ઠા—રાગાદિક દોષે કરી રહિત તથા ગુણોયે કરી મહોટા છે.

પસાય સિઠ્ઠા તવેણ પુઠ્ઠા—પ્રસાદે કરી શ્રેષ્ઠ તથા તપે કરી પુષ્ટ છે, **સિરીહિં ઇઠ્ઠા રિસીહિં જુઠ્ઠા ॥ ૩૩ ॥ વાણવાસિયા** ॥—લક્ષ્મીયે કરી ઇષ્ટ તથા મુનિઓ વડે કરી નિરંતર સેવિત એવા પ્રભુ છે. ॥ ૩૩ ॥ આ વનવાસિકા છંદ છે.

તે તવેણ ધુય સવ્વ પાવયા—તે પૂર્વોક્ત પ્રભુ જેણે તપે કરી ધોયા છે સર્વ પાપો એવા.

સવ્વ લોઅ હિય મૂલ પાવયા—સર્વ લોકોને હિત જે મોક્ષ તેનું કારણ જે જ્ઞાનાદિગુણ તેને પમાડનારા.

સં થુઆ અજીઅ સંતિ પાયયા—શ્રી અજીતનાથ તથા શાંતિનાથના પગો રૂડી રીતે સ્તુતિ કરાયલા છે.

હુંતુ મે સિવ સુહાણ પાયયા ॥ ૩૪ ॥ અપરાંતિકા ॥—વળી મને શાંતિ સુખના દેનારા એવા હે પ્રભુ તમે છો. ॥ ૩૪ ॥ આ અપરાંતિકા છંદ છે.

એવં તવ બલ વિઊલં—એ પ્રકારે તપો બલે કરી વિશાલ એવું.

થુઅં મએ અજીઅ સંતિજીણ જુઅલં—અજીતનાથ તથા શાંતિનાથ એ જીન યુગલની મેં સ્તુતિ કરી.

વવગય કમ્મ રય મલં—ગયું છે કર્મરૂપ રજ અને મળ જેમને એવું.

ગઇં ગયં સાસયં વિઊલં ॥ ૩૫ ॥ ગાહા ॥—તથા શાશ્વતી અને વિશાલ સુખ વાળી ગતી જે મોક્ષ તેને પામેલા એવા અજીત શાંતિજીન યુગલને હું વાંદું છુ. ॥ ૩૫ ॥ આ ગાથા છદ છે.

તં બહુ ગુણપ્પસાયં—બહુ ગુણનો પ્રસાદ છે જેમને એવા તેઓ.

મુખ્ખ સુહેણ પરમેણ અવિસાયં—ઉત્કૃષ્ટ એવું જે મોક્ષ સુખ તેણે કરી વિષાદ રહિત.

નાસેઊ મે વિસાયં—મારા વિષાદનો નાશ.

કુણઊ અ પરિસાવિ અ પ્પસાયં ॥ ૩૬ ॥ ગાહા ॥—કરો વળી આ પરખદા જે સભા તેના ઉપર પ્રસાદ કરો ॥ ૩૬ ॥ આ ગાથા છંદ છે.

તં મોએઊ અ નંદિં—તે અજીત શાન્તિજીન યુગલ મને હર્ષ પ્રત્યે આપો. તથા સમાધિને.

પાવેઉ અ નંદિસેણ મભિનંદિં—પ્રાપ્ત કરો વળી આ સ્તવન કર્ત્તા શ્રી નંદિષેણ કવિને સર્વે પ્રકારે સમૃદ્ધિ પમાડો.

પરિસાવિ ય સુહ નંદિં—આ પરખદાને પણ સુખ વૃદ્ધિ.

મમ ય દિસઉ સંજમે નંદિં ॥ ૩૭ ॥ ગાહા ॥—અને મને પણ સંજમને વિષે આનંદ આપો ॥ ૩૭ ॥ આ ગાથાછંદ છે

પખ્ખિઅ ચાઉમ્માસે—પખ્ખિ પડિક્રમણાંમાં તથા ચઉમાસી પડિક્રમણામાં

સંવચ્છરિએ અવસ્સ ભણિઅવ્વો—તથા સંવત્સરી પડિક્રમણમાં આ સ્તવન અવશ્ય એક જણે ભણવો.

સોઅવ્વો સવ્વેહિં—સર્વ સભે તે સાંભળવો.

ઉવસગ્ગ નિવારણો એસો ॥ ૩૮ ॥ ગાહા ॥—આ ઉપસર્ગને નિવારણ કરનાર છે ॥ ૩૮ ॥ આ ગાથા છંદ છે.

જો પઢઇ જો અ નિસુણઇ—જે કોઇ ભણે અથવા જે કોઈ નિરંતર શ્રવણ કરે

ઉભઓ કાલંપિ અજીઅ સંતિ થયં—આ અજીત શાન્તિ સ્તવનને પ્રાતઃકાળે તથા સાયંકાળે,

ન હુ હુંતિ તસ્સ રોગા—તે માણસને રોગ થતા નથી.

પુવ્વુપ્પન્ના વિનાસંતિ ॥ ૩૯ ॥ ગાહા ॥—અને પ્રથમના થએલા રોગો નાશ પામે છે ॥ ૩૯ ॥ આ ગાથા છંદ છે.

જઇ ઇચ્છહ પરમ પયં—જો ઉત્કૃષ્ટપદ જે મોક્ષ તેને ઇચ્છતાહો

અહવા કિત્તિં સુવિત્થડં ભુવણે—તથા જગતને વિષે વિસ્તાર પામેલી કીર્તિને ઇચ્છિતા હો.

તા તેલુક્કુદ્ધરણે—તો ત્રણ લોકના ઉદ્ધારના કરનાર એવા,

જીણ વયણે આયરં કુણહ ॥ ૪૦ ॥ ગાહા ॥—જિનેશ્વરનાં વચનને વિષે આદરસતકાર કરો.

અથ શ્રી ભક્તામર સ્તોત્ર.

સાતમું સ્મરણ.

સંવત ૮૦૦ ના અરસામાં વારાણુસી નગરીમાં હર્ષદેવ નામે રાજા રાજ્ય કરતો હતો. તે શહેરમાં બાણુનામે એક વિદ્વાન બ્રાહ્મણ રહેતો હતો, એક દિવસ ઘરમાં કાંઇ કલેશ થવાથી તે બાણુની સ્ત્રી રીસાઇને પીયર ગઇ, ત્યારે તેના બાપે તેને ઠપકો દીધો. તેથી તે સ્ત્રીએ પોતાના બાપને શ્રાપ આપીને કુષ્ટી કર્યો, એટલે તેના બાપે મંત્ર પૂર્વક સૂર્યનું આરાધન કરી રોગનો નાશ કર્યો આ વાત રાજાના જાણવામાં આવવાથી રાજાએ બાણુને કહ્યું કે તું કાંઇ ચમત્કાર બતાવ. ત્યારે બાણે પોતાના હાથ પગ કપાવી નાંખી દેવીનું આરાધન કરી પાછા મેળવ્યા, ત્યારે રાજાએ કહ્યું કે આજના સમયમાં બ્રાહ્મણો સિવાય બીજા કોઇ પાસે આવી ચમત્કારિક વિદ્યાનથી ત્યારે એક જૈન મંત્રીએ કહ્યું કે મહારાજ! આપણા નગરમાં માનતુંગસૂરિ નામના જૈન આચાર્ય છે તે મહા પ્રભાવિક છે. પછી રાજાએ આચાર્યને બોલાવી ચમત્કાર જોવા માટે આચર્યના પગમાં ચુવાલીસ બેડીઓ નાંખી. તે વખતે આચાર્યે ભક્તામરના ચુવાલીસ કાવ્ય બનાવી દરેક કાવ્યથી એકેકી બેડી તોડી રાજાને અતિ આશ્ચર્ય પમાડયો. છેવટે આચાર્યે રાજાને બોધ આપી જૈની કર્યો.

ભક્તામરપ્રણતમૌલિમણિપ્રભાણા—ભક્ત એવા જે દેવતા તેમનાં નમેલાં મસ્તકોને વિષે રહેલાં મુકુટમણિ તેની પ્રભાઓને.

મુદ્યોતકં દલિત પાપતમોવિતાનં—ઉદ્યોતના કરનાર તથા નાસ કર્યો છે પાપ તથા અજ્ઞાનરૂપ અંધકારનો સમુહ જેણે.

સમ્યક્ પ્રણમ્ય જિનપાદયુગં યુગાદા—એવા જીનેશ્વર ભગવા-

નના ચરણ યુગલને સમ્યક્ પ્રકારે નમસ્કાર કરીને જે ચરણ યુગલ આ યુગની શરૂઆતમાં.

વાલંબનં ભવજલે પતતાંજનાનામ ॥ ૧ ॥—ભવરૂપી જળને વિષે પડેલા પ્રાણીઓને આલંબનભૂત છે તેને નમસ્કાર કરીને ॥ ૧ ॥ આ સ્તોત્રના શ્લોક વસંતતિલકા છંદ છે.

યઃ સંસ્તુતઃ સકલવાઙ્મયતત્ત્વબોધા—જેની સ્તુતિ કરેલી છે, સમસ્ત શાસ્ત્ર તેના તત્ત્વના જાણવા થકી.

દુદ્ભૂતબુદ્ધિ પટુભિઃ સુરલોકનાથૈઃ—ઉત્પન્ન થઈ એવી જે બુદ્ધિ તેણે કરી કુશલ એવા દેવલોકના નાથ જે ઇંદ્ર તેણે.

સ્તોત્રૈર્જગત્રિતયચિત્તહરૈરૂદારૈઃ—ત્રણ જગતના પ્રાણીઓના ચિત્તને હરણ કરનાર તથા અર્થ અને શબ્દ થકી ઉદાર એવા સ્તોત્રોવડે કરીને.

સ્તોષ્યે કિલાહમપિતં પ્રથમં જીનેંદ્રમ્ ॥ ૨ ॥—તે પ્રથમ જીનેંદ્ર ૠષભસ્વામીને હું પણ નિશ્ચે સ્તુતિ કરીશ ॥ ૨ ॥

બુદ્ધયા વિનાપિ વિબુધાર્ચિતપાદપીઠ—પંડિતો અથવા દેવતાઓવડે પૂજીત છે ચરણનું આસન જેનું એવા હે પ્રભુ ? બુદ્ધિ વિના પણ.

સ્તોતું સમુદ્યતમતિર્વિગતત્રપોઽહં—ગઇ છે લાજ જે થકી એટલે લજ્જા રહિત સ્તુતિ કરવાને પ્રયત્નવંત થઇ છે બુદ્ધિ જેની એવો હું છું.

બાલં વિહાય જલસંસ્થિતમિંદુબિંબ—જેમ જળનેવિષે પ્રતિબિંબિત એવું ચંદ્રમાનું જે બિંબ તેને બાલક વિના.

મન્યઃ કઇચ્છિતિજનઃ સહસાગ્રહિતું ॥ ૩ ॥—કોણ બીજો માણસ તત્કાલ ગ્રહણ કરવાને ઇચ્છા કરે છે ॥ ૩ ॥

વક્તું ગુણાન્ ગુણસમુદ્ર શશાંકકાંતાન્—હે ગુણસમુદ્ર ચંદ્રમા સરખા તારા ઉજ્જ્વલ ગુણોને વર્ણન કરવાને.

કસ્તે ક્ષમ: સુરગુરૂપ્રતિમોપિ બુદ્ધ્યા—બુદ્ધિએ કરીને બ્રહસ્પતિ સરખો પણ કોણ સમર્થ છે.

કલ્પાંતકાલ પવનોદ્ધતનક્રચક્રં—પ્રલયકાળના પવનવડે ઉછળી રહ્યા છે મગરમચ્છના સમુહ જેને વિષે.

કોવા તરીતુમલમંબુનિધિં ભુજાભ્યાં ॥ ૪ ॥—એવા સમુદ્રને બે હાથવડે તરવાને કોણ સમર્થ થાય છે? ॥ ૪ ॥

સોઽહં તથાપિ તવ ભક્તિવશાન્મુનીશ—હે મુનિઓના સ્વામિ! તોપણ તમારી ભક્તિના વશથકી પૂર્વે કહ્યો એવો બુદ્ધિ રહિત હું.

કર્તું સ્તવં વિગતશક્તિરપિ પ્રવૃત્ત:—શક્તિ રહિત છું તેમ છતાં પણ તમારૂં સ્તવન કરવાને પ્રવૃત્ત થયો છું.

પ્રીત્યાત્મ વિર્યમવીચાર્ય મૃગોમૃગેંદ્રં—હરણ સ્નેહે કરીને પોતાના બળને અણવિચારતો થકો સિંહ પ્રત્યે.

નાભ્યેતિ કિં નિજશિશો: પરિપાલનાર્થં ॥ ૫ ॥—પોતના બાળકના રક્ષણ અર્થ શું સામો જતો નથી? ॥ ૫ ॥

અલ્પશ્રુતં શ્રુતવતાં પરિહાસધામ—અલ્પ છે શાસ્ત્ર જ્ઞાન જેને એ હેતુ થકી બહુ શ્રુત જનોને હાસ્ય કરવાનું સ્થાનકરૂપ એવા.

ત્વદ્ભક્તિરેવમુખરીકુરૂતેબલાન્માં—મને તમારી ભક્તિજ બલાત્કારે વાચાલ કરે છે.

યત્કોકિલ: કિલ મધૌ મધુરં વિરૌતિ—જેમ ચૈત્ર માસને વિષે કોકિલ પક્ષી નિશ્ચય મધુર બોલે.

તચ્ચારૂચ્યામ્રકલિકાનિકરૈકહેતુઃ—॥ ૬ ॥ તેનું કારણ એક મનો-
હર આમ્રકલિકાનો સમુહ તેજ છે. ॥ ૬ ॥

ત્વત્સંસ્તવેન ભવસંતતિસન્નિબદ્ધં—તમારા રૂડા સ્તવન થકી ભ-
વની પરંપરાયે કરી બંધાયેલું.

પાપં ક્ષણાત્ક્ષયમુપૈતિ શરીરભાજાં—જે દેહ ધારી જીવોનું
પાપ ક્ષણવારમાં નાશ પામે છે.

આક્રાંતલોક મલિનીલમશેષમાશુ—જેમ શિઘ્રપણે લોકમાં વ્યાપ્ત
થયેલું, અને ભ્રમર સરખું કાળુ એવું તે સમસ્ત પ્રકારે.

સૂર્યાંશુભિન્નમિવ શાર્વરમંધકારમ્ ॥ ૭ ॥—રાત્રીસંબંધી અંધારૂં
સૂર્યના કિરણોથી નાશ પામે છે. ॥ ૭ ॥

મત્વેતિ નાથ તવસંસ્તવનં મયેદ—હે નાથ! એમ માનીને આ
તમારૂં સ્તવન મારા વડે

મારભ્યતે તનુધિયાપિ તવપ્રભાવાત્—હું જે મંદબુદ્ધિવાળો છું
તેણે આરંભ કરાય છે. તે સ્તવન તમારા પ્રભાવથકી.

ચેતોહરિષ્યતિ સતાં નલિનીદલેષુ—સત્પુરૂષોનાં ચિત્તને હરશે
જેમ કમળ પત્રને વિષે પડેલું

મુક્તાફલદ્યુતિમુપૈતિ નનૂદબિંદુઃ ॥ ૮ ॥—પાણીનું બિંદુ
મુક્તાફલની શોભાને પામે છે. ॥ ૮ ॥

આસ્તાંતવ સ્તવનમસ્તસમસ્ત દોષં—નાશ પામ્યા છે સમગ્ર
દોષ જે થકી એવું સ્તવન તો દૂર રહો.

ત્વત્સંકથાપિ જગતાં દુરતાનિ હંતિ—પરંતુ તમારા ચરિત્રની
કથા જે કરવી તે જગતા લોકોનાં પાપને હણે છે.

દૂરે સહસ્રકિરણઃ કુરૂતે પ્રભૈવ—જેમ સૂર્ય તો દૂર રહો પરંતુ
તેની પ્રભાજ કરે છે, શું?

પદ્માકરેષુ જલજાનિ વિકાશ ભાંજિ ॥ ૯ ॥ સરોવરાદિકને વિષે કમલો. વિકસ્વર. ॥ ૯ ॥

નાત્યદ્ભુતં ભુવનભૂષણભૂત નાથ—તે અતિ આશ્ચર્ય નથી. હે જગતને વિષે ભૂષણરૂપ હે નાથ!

ભૂતૈર્ગુણૈર્ભુવિભવંતમભિષ્ટુવંત:—સત્ય એવા તમારા ગુણોયે કરી જગતમાં તમોને સ્તુતિ કરનારા પુરૂષો.

તુલ્યા ભવંતિ ભવતોનનુ તે ન કિંવા—તમારા સરખા થાય છે તે સ્વામિયે કરી શું!

ભૃત્યાશ્રિતં યઇહ નાત્મસમં કરોતિ ॥ ૧૦ ॥—કે જે સ્વામિ પોતાના આશ્રિતને સંપત્તિયે કરી પોતા તુલ્ય કરતો નથી. ॥૧૦॥

દૃષ્ટ્વાભવંતમનિમેષવિલોકનીયં—અનિમેષ પણે કરી જોવા યોગ્ય એવા તમોને જોઇને.

નાન્યત્ર તોષમુપયાતિ જનસ્ય ચક્ષુ:—જોનાર લોકોના નેત્રો તમારા વિના.

પીત્વા પય: શશિકરદ્યુતિ દુગ્ધસિંધો:—ચંદ્રમાનાં કિરણની સરખી કાંતિવાલા ક્ષીર સમુદ્રનું પાણી પાન કરીને.

ક્ષારં જલં જલનિધેરશિતું ક ઇચ્છેત્ ॥ ૧૧ ॥—કયો પુરૂષ લવણ સમુદ્રનું ખારૂં પાંણી પીવાની ઇચ્છા કરે. ॥ ૧૧ ॥

યૈ: શાંતરાગરૂચિભિ: પરમાણુભિસ્ત્વં—શાંતરસ તેનો ભાવ તેની છાયા છે જેમને વિષે એવા જે પરમાણુઓ વડે તમારૂ શરીર.

નિર્માપિતસ્ત્રિભુવનૈકલલામભૂત—નિર્માણ કરેલું છે હે ત્રણ ભુવનને વિષે એક સુંદર ભૂત.

તાવંતએવ ખલુ તે પ્યણવઃ પૃથિવ્યાં—તે પરમાણુઓ પણ આ
પૃથ્વીને વિષે નિશ્ચે તેટલાજ છે,

યત્તે સમાનમપરં નહિ રૂપમસ્તિ ॥ ૧૨ ॥—કારણ કે તમારા
સરખું બીજું કોઇ રૂપ નથી, ॥ ૧૨ ॥

વક્ત્રં ક્વ તે સુરનરોરગનેત્રહરિ—દેવતા મનુષ્ય ભુવનપતિ પ્રમુખ
દેવોના નેત્રોને હરણ કરનાર તમારૂં મુખ કયાં.

નઃશેષનિર્જિતજગત્ત્રિતયોપમાનમ્—જેણે ત્રણ જગતની ઉપમાન
ભૂત વસ્તુને સંપૂર્ણ જીતી છે.

બિંબં કલંકમલિનં ક્વ નિશાકરસ્ય—તથા ચંદ્રમાનું કલંકે કરી
મલિન એવું બિંબ કયાં.

યદ્વાસરે ભવતિ પાંડુપલાશકલ્પમ ॥ ૧૩ ॥—જે દિવસને વિષે
ખાખરાના પાંદડા સરખુ પીલું પડી જાય છે. ॥ ૧૩ ॥

સંપૂર્ણ મંડલશશાંકકલાકલાપ—સંપૂર્ણ મંડલવાલા ચંદ્રમાની
કળાના સમુહ સરખા.

શુભ્રાગુણાસ્ત્રિભુવનં તવ લંઘયંતિ—ઉજવલ તમારા ગુણો ત્રણ
ભુવનને ઉલ્લંઘન કરે છે.

યે સંશ્રિતાસ્ત્રિજગદીશ્વર નાથમેકં—હે ત્રણ જગતના ઇશ્વર ! જે
ગુણો તમો જે અદ્વિતીય નાથ છો તે તમોને આશ્રય કરી
રહેલા છે.

કસ્તાન્નિવારયતિ સંચરતોયથેષ્ટમ ॥ ૧૪ ॥—તે સ્વેચ્છાએ
વિચરતા ગુણોને કયો પુરૂષ નિવારણ કરી શકે. ॥ ૧૪ ॥

ચિત્રં કિમત્ર યદિ તે ત્રિદશાંગનાભિ—એમાં શું આશ્ચર્ય છે
કે દેવતાઓની સ્ત્રીઓથી પણ તમારૂ.

નીતં મનાગપિમનોન વિકારમાર્ગમ્—મન જરાક પણ વિકારના સ્થાનકને ન પામ્યું

કલ્પાંતકાલમરૂતા ચલિતા ચલેન—ચલાયમાન કર્યા છે મહોટા પર્વતો જેણે એવા પ્રલયકાળના પવને કરી.

કિંમંદરાદ્રિશિખરં ચલિતં કદાચિત્ ॥ ૧૫ ॥—મેરુ પર્વતનું શિખર શું કદી ચલાયમાન થયું? ॥ ૧૫ ॥

નિર્ધૂમવત્તિરપવર્જિતતૈલ પૂરઃ—ધૂમ્ર અને વાટય રહિત એવો તથા ત્યાગ થયો છે સ્નેહ રૂપ તેલનો પૂર જે થકી એવા.

કૃત્સ્નં જગત્ત્રયમિદંપ્રકટીકરોષિ—વળી સમસ્ત ત્રણ જગતને પ્રકાશ કરોછો એવા.

ગમ્યો ન જાતુ મરૂતા ચલતાચલાનાં (મરૂતા ચલિતાચલાનાં)—વળી પર્વતોને ચલાયમાન કરનાર પવનવડે પણ કદી જવા યોગ્ય નહીં (ચલાયમાન કર્યા છે મહોટા પર્વતો જેણે એવા પવનોને પણ અગમ્ય)

દીપોઽપરસ્ત્વમસિ નાથ જગત્પ્રકાશઃ ॥ ૧૬ ॥—એવા હે નાથ! જગત્પ્રકાશક રૂપ તું એક વિલક્ષણ દીપક છે. ॥ ૧૬ ॥

નાસ્તં કદાચિદુપયાસિ ન રાહુગમ્યઃ—કદી પણ અસ્ત પામતો નથી. રાહુથી ગ્રસ્ત થતો નથી

સ્પષ્ટીકરોષિસહસાયુગપજ્જગંતિ—સમકાલે ત્રણ જગતનેજ સાથેજ પ્રકાશ કરે છે.

નાંભોધરોદરનિરૂદ્ધમહાપ્રભાવઃ—જ્ઞાનાવરણાદિક વાદળના મધ્ય ભાગ તે થકી નથી રોકાયો એવો મહોટો છે મહિમા જેનો એવો.

સૂર્યાતિશાયિમહિમાસિ મુનીંદ્ર લોકે ॥ ૧૭ ॥—હે મુનિઓના ઇંદ્ર! સૂર્યથી અધિક મહિમાવાળા આ લોકને વિષે તમે છો ॥ ૭ ॥

નિત્યોદયં દલિતમોહમહાંધકારં—નિત્ય છે ઉદય જેનો તથા નાશ કર્યો છે મોહરૂપી મહોટો અંધકાર જેણે એવુ.

ગમ્યંન રાહુવદનસ્ય ન વારિદાનાં—રાહુના મુખથી તથા મેઘથી પણ અગમ્ય ગ્રસવા યોગ્ય નથી એવું.

વિભ્રાજતે તવ મુખાબ્જમનલ્પકાંતિ—અતિ કાંતિવાળું તમારૂ મુખ કમળ વિશેષ શોભે છે.

વિદ્યોતયજ્જગદપૂર્વશશાંકબિંબમ્ ॥ ૧૮ ॥—તે ત્રણ જગતને પ્રકાશ કરે છે અને વિલક્ષણ ચંદ્રમાના બિંબ રૂપ છે. ॥૧૮॥

કિં શર્વરીષુ શશિનાન્હિ વિવસ્તા વા—રાત્રિઓને વિષે ચંદ્રમાએ કરી શું અને દિવસે સૂર્યે કરીશું અર્થાત્ કાંઇ પ્રયોજન નથી.

યુષ્મન્મુખેંદુદલિતેષુ તમસ્સુ નાથ—હે નાથ! તમારા મુખરૂપ ચંદ્રમાએ અજ્ઞાનરૂપ અંધકારને નાશ કરે છતે.

નિષ્પન્નશાલિવનશાલિનિજીવલોકે—પાકેલાં એવા શાલિવન તેણે કરી શોભાયમાન એવા આ મૃત્યુલોકને વિષે.

કાર્યં કિયજ્જલધરૈર્જલભાર નમ્રૈઃ ॥ ૧૯ ॥—જળના ભારેકરી નમી ગયેલા મેઘોનું શું પ્રયોજન છે? ॥ ૧૯ ॥

જ્ઞાનં યથાત્વયિ વિભાતિ કૃતાવકાશં—અનંત પર્યાયાત્મક વસ્તુઓને વિષે કીધો છે પ્રકાશ જેણે એવું જ્ઞાન જેવી રીતે કરી તમારે વિષે શોભે છે.

નૈવં તથા હરિહરાદિષુ નાયકેષુ—તેવી રીતે પોતપોતાના શાસનના નાયક હરિહરાદિક દેવોને વિષે નથી શોભતું.

તેજઃ સ્ફુરન્મણિષુ યાતિ યથામહત્વં—જેમ તેજ દેદીપ્યમાન મણિઓને વિષે ગૌરવતાને પામે છે.

નૈવં તુ કાચશકલે કિરણાકુલેપિ ॥ ૨૦ ॥—તેમ કાંતિએ કરી વ્યાપ્ત એવા કાચના કટકાને વિષે તેજ ગૌરવતાને નથીજ પામતું ॥ ૨૦ ॥

મન્યે વરં હરિહરાદયએવ દૃષ્ટા—હું ધારૂં છું કે હરિહરાદિક દેવો મેં દીઠા તે સારૂંજ થયું.

દૃષ્ટેષુ યેષુ હૃદય ત્વયિ તોષમેતિ—જેમને દીઠે છતે મારૂ ચિત્ત તમારે વિષેજ સંતોષને પામે છે.

કિં વીક્ષિતેન ભવતા ભુવિ યેનનાન્યઃ—પ્રથમ દીઠેલા એવા તમોએ કરી શું થયું કે જે તમારા દર્શન થકી આ પૃથ્વીને વિષે નથી બીજો.

કશ્ચિન્મનોહરતિ નાથ ભવાંતરેપિ ॥ ૨૧ ॥—કોઇ પણ દેવ હે નાથ ? પરભવને વિષે પણ મારા મનને હરણ કરતો નથી.

સ્ત્રીણાં શતાનિ શતશો જનયંતિ પુત્રાન્—સેંકડો સ્ત્રીઓ સેંકડોબંધ પુત્રોને જન્મ આપે છે.

નાન્યા સુતંત્વદુપમં જનની પ્રસુતા—બીજી માતા તુમ સમાન પુત્રને ઉત્પન્ન કરી શકતી નથી.

સર્વાદિશો દધતિ ભાનિ સહસ્રરશ્મિં—સર્વ દિશાઓ નક્ષત્રોને ધારણ કરે છે, પરંતુ હજાર કિરણવાળા સૂર્યને.

પ્રાચ્યેવ દિઃજનયતિ સ્ફુરદંશુ જાલમ્ ॥ ૨૨ ॥—જળહળતી

કિરણની જાલા છે જેને એવા સૂર્યને તો પૂર્વ દિશાજ ફક્ત ધારણ કરે છે ॥ ૨૨ ॥

ત્વામામનંતિ મુનયઃ પરમં પુમાંસઃ—મુનિઓ જે છે તે તમોને શ્રેષ્ઠ મનુષ્ય એટલે નિઃકર્મા સિદ્ધ કહે છે.

માદિત્યવર્ણમમલં તમસઃ પરસ્તાત્—અંધકારની આગળ સૂર્ય સમાન કાન્તિવાળા તથા નિર્મળ.

ત્વામેવ સમ્યગુપલભ્ય જયંતિ મૃત્યું—એવા તમોનેજ જાણવા થકી તે મૃત્યુને જીતે છે.

નાન્યઃ શિવઃ શિવપદસ્ય મુનીંદ્ર પંથાઃ ॥ ૨૩ ॥—હે મુનિઓના ઇંદ્રને ઉપદ્રવ રહિત એવો મોક્ષનો બીજો કોઈ માર્ગ નથી ॥ ૨૪ ॥

ત્વામવ્યયં વિભુમચિંત્યમસંખ્યમાદ્યં—તમોને ક્ષયરહિત, ઐશ્વર્યયુક્ત અચિંત્ય, ગુણ સંખ્યારહિત તથા આદ્ય તિર્થંકર.

બ્રહ્માણમીશ્વરમનંતમનંગકેતુમ્—બ્રહ્મરૂપ, અંતરહિત કામનો નાશ કરવાને કેતુ સરખા.

યોગીશ્વરં વિદિતયોગમનેકમેકં—યોગી પુરૂષોના ઇશ્વર, જાણ્યા છે સર્વે યોગ જેણે અથવા જે થકી, જ્ઞાને કરી સર્વગત તેથી અનેક ઉત્તમોત્તમ.

જ્ઞાનસ્વરૂપમમલં પ્રવદંતિ સંતઃ ॥ ૨૪ ॥—જ્ઞાનસ્વરૂપી તથા પાપ મલરહિત, સંત પુરૂષો કહે છે ॥ ૨૪ ॥

બુદ્ધસ્ત્વમેવ વિબુધાર્ચિતબુદ્ધિબોધાત્—દેવતાઓએ પૂજ્યો છે કેવળજ્ઞાનનો બોધ જેમનો તે હેતુ થકી તમેજ બુદ્ધ છો.

ત્વં શંકરોસિ ભુવનત્રયશંકરત્વાત્—ત્રણ ભુવનને સુખના કરનાર હોવાથી તમેજ શંકર છો.

ધાતાસિ ધીર શિવમાર્ગવિધેર્વિધાનાત્—હે ધીર ! મોક્ષ માર્ગ-
ની રત્ન ત્રય યોગ રૂપ ક્રિયાના નિષ્પાદન કરવાથી તમેજ
ધાતા વિધાતા છો.

વ્યક્તં ત્વમેવ ભગવન્ પુરૂષોત્તમોસિ ॥ ૨૫ ॥—હે ભગવન્ !
તમોજ પ્રગટપણે પુરૂષોત્તમ છો.

તુભ્યં નમસ્ત્રિભુવનાર્તિહરાય નાથ—ત્રણ ભુવનની પીડાને હ-
રણ કરનાર તમોને નમસ્કાર થાઓ.

તુભ્યં નમઃ ક્ષિતિતલામલભૂષણાય—પૃથ્વી તલને વિષે નિર્મલ
અલંકારરૂપ તમોને નમસ્કાર થાઓ.

તુભ્યં નમસ્ત્રિજગતઃ પરમેશ્વરાય—ત્રણ જગતના પરમેશ્વર
તમોને નમસ્કાર થાઓ.

તુભ્યં નમોજીન ભવોદધિશોષણાય॥ ૨૬ ॥—હે વીતરાગ ! ભવ
સમુદ્રને શોષણ કરનાર તમોને નમસ્કાર થાઓ. ॥ ૨૬ ॥

કોવિસ્મયોત્ર યદિ નામ ગુણૈરશેષૈ—આમાં શું આશ્ચર્ય છે.
સમગ્ર ગુણોએ કરી.

સ્ત્વં સંશ્રિતો નિરવકાશતયા મુનીશ—હે મુનિઓના ઈશ્વર !
તમે નિરંતરપણે આશ્રય કરાયેલા છો.

દોષૈરૂપાત્તવિવિધાશ્રયજાતગર્વૈઃ—વિવિધ આશ્રયો થકી ઉત્પન્ન
થયા જે અહંકાર તે રૂપ દોષોએ કરી.

સ્વપ્નાંતરેપિ ન કદાચિદપીક્ષિતોસિ॥ ૨૭ ॥—તમોને [લોકોએ
સ્વપ્નાંતરમાં પણ કદી દીઠેલા. ॥ ૨૭ ॥

ઉચ્ચૈરશોકતરૂસંશ્રિતમુન્મયુખ—ઉંચા અશોક વૃક્ષને વિષે આશ્રય
કરી રહેલું તથા ઉંચાં છે કિરણો જેમાં એવું.

આભાતિરૂપમમલં ભવતોનિતાંતમ્—તમારૂં રૂપ અત્યંત નિર્મળ શોભે છે.
સ્પષ્ટોલ્લસત્કિરણમસ્તતમોવિતાનં—પ્રગટ ઉચાં ગયાં છે કિરણો જેનાં તથા નાશ પમાડ્યો છે અંધકારનો સમુહ જેણે એવું.
બિંબં રવેરિવ પયોધર પાર્શ્વવર્તિ ॥ ૨૮ ॥—તથા મેઘની સમીપે વર્તતુ સૂર્યનું બિંબ જેમ શોભે છે. ॥૨૮॥
સિંહાસને મણિમયુખશિખાવિચિત્રે—મણિઓના કિરણોની પંક્તિ યોગે કરી વિચિત્ર સિંહાસનને વિષે
વિભ્રાજતે તવવપુઃ કનકાવદાતમ્—સુવર્ણ સરખું ગૌર તમારૂં શરીર વિશેષ શોભે છે.
બિંબંવિયદ્વિલસદંશુલતાવિતાનં—આકાશને વિષે ઉલ્લાસમાન કિરણોની શાખાઓનો સમૂહ છે જેનો એવું બિંબ.
તુંગોદયાદ્રિશિરસીવ સહસ્ત્રરશ્મેઃ ॥ ૨૯ ॥—સુર્યનું બિંબ જેમ ઉચા ઉદયાચલ પર્વતના ઉપર શોભે છે ॥ ૨૯ ॥
કુંદાવદાતચલચામરચારૂશોભં—મોધરાના પુષ્પ સરખું ઉજ્વલ તથા વીંઝાતા ચામરોવડે મનોહર છે શોભા જેની એવા.
વિભ્રાજતે તવ વપુઃ કલધૌતકાંતમ્—સુવર્ણ સરખું મનોહર તમારૂં શરીર વિશેષ શોભે છે.
ઉદ્યચ્છશાંકશુચિનિર્ઝરવારિધાર—ઉદય પામેલા ચંદ્રમાની પેઠે નિર્મળ અને નિર્ઝરણાના પાણીની ધારા છે જેને વિષે એવું.
મુચ્ચૈસ્તટં ગરગિરેરિવ શાતકૌંભમ્ ॥ ૩૦ ॥—સુવર્ણમય જે મેરૂ પર્વત તેનું ઉંચુ શિખર જેમ શોભે છે. ॥ ૩૦ ॥
છત્રત્રયં તવ વિભાતિશશાંકકાંત—ચંદ્રમા સરખું મનોહર તમારૂં છત્રત્રય શોભે છે.

મુચ્ચૈઃ સ્થિતં સ્થગિતભાનુકરપ્રતાપમ્—તે ઉચે રહ્યું થકું તથા
ઢાંકી દીધો છે. સૂર્યના કિરણોનો પ્રતાપ જેણે એવું.
મુક્તાફલપ્રકરજાલવિવૃદ્ધશોભં—મોતીના સમુહની રચનાયે કરી
વધી છે શોભા જેની એવું.
પ્રખ્યાપયત્રિજગતઃ પરમેશ્વરત્વમ્ ॥ ૩૧ ॥—તથા ત્રણ જગ-
તના પરમેશ્વરપણાને પ્રખ્યાત કરે છે.
ઉન્નિદ્રહેમનવપંકજપુંજકાંતિ—વિકસિત સુવર્ણના નવ કમળના
સમુહની કાંતિયે કરી.
પર્યુલ્લસન્નખમયૂખશિખાભિરામૌ—ઝળહળતાં નખના કિરણોની
પ્રકાશ પંક્તિ તેણે કરી મનોહર.
પાદૌ પદાનિ તવ યત્ર જીનેંદ્ર ધત્તઃ—તમારા ચરણો જે સ્થા-
નને વિષે હે જીનેંદ્ર પગલાં ધારણ કરે છે.
પદ્માનિ તત્ર વિબુધાઃ પરિકલ્પયંતિ ॥ ૩૨ ॥—તે તે સ્થાન-
કોને વિષે દેવતાઓ કમળની રચના કરે છે. ॥ ૩૨ ॥
ઇથ્થં યથા તવ વિભૂતિર્ભૂજ્જિનેંદ્ર—હે જીનેંદ્ર,! એ પુર્વોક્ત
તમારી અતિશયના સંપદાઓ જે પ્રકારે થઇ.
ધર્મોપદેશનવિધૌ ન તથા પરસ્ય—ધર્મના ઉપદેશ કરવાના સમ-
યને વિષે તેવી બીજાની થઇ નથી.
યાદ્દક્પ્રભા દિનકૃતઃ પ્રહતાંધકારા—હણ્યો છે અંધકાર જેણે
એવી સૂર્યના જેવી કાંતિ હોય છે.
તાદ્દકકુતો ગ્રહગણસ્ય વિકાશિનોપિ ॥ ૩૩ ॥—તેવી કાંતિ
પ્રકાશિત થયેલા ગ્રહોના સમુદાયની પણ ક્યાંથી હોય. ॥ ૩૩ ॥
શ્ચ્યોતન્મદાવિલવિલોલકપોલમૂલ—ઝરતા મદે કરી કલુષ થએલા
અને ચંચલ ગંડસ્થલ તેણે કરી.

મત્તભ્રમદ્ભ્રમરનાદવિવૃદ્ધકોપમ્—મદોન્મત તથા અહીં તહીં
ભમતા ભમરાઓના શબ્દે કરી વધ્યો છે ક્રોધ જેનો એવા.
ઐરાવતાભમિભમુદ્ધતમાપતંતં—ઐરાવત હાથી સરખો કાંતિ
વાળો તથા ઉદ્ધત એવા હાથીને સામો આવતા.
દૃષ્ટ્વા ભયં ભવતિનો ભવદાશ્રિતાનામ્ ॥ ૩૪ ॥—દેખીને
તમારા આશ્રિતોને ભય થતો નથી. ॥ ૩૪ ॥
ભિન્નેભકુંભગલદુજ્જવલશોણિતાક્ત—ભેદેલાં હાથીઓનાં કુંભ-
સ્થલથી પડતા શ્વેત રક્તવર્ણવાળાં એવાં રૂધિરથી ખરડાએલાં,
મુક્તાફલપ્રકર ભૂષિતભૂમિભાગઃ—મોતિનો સમૂહ તેણે કરી
સોભાવ્યા છે પૃથ્વીના ભાગો જેને એવા.
બદ્ધક્રમઃ ક્રમગતં હરિણાધિપોઽપિ—કીલિત છે પાદ જેનો એવો
સિંહ પણ ફાળને વિષે આવી પડેલાને
નાક્રમતિ ક્રમયુગાચલસંશ્રિતં તે ॥ ૩૫ ॥—તમારા ચરણરૂપી
પર્વતને આશ્રયે રહેલાને પ્રહાર કરતો નથી. ॥ ૩૫ ॥
કલ્પાંતકાલ પવનોદ્ધતવન્હિકલ્પં—પ્રલય કાળના પવને કરી
જોરમાં આવેલો એવો અગ્નિ તેની બરોબર.
દાવાનલં જ્વલિતમુજ્જવલમુત્સ્ફુલિંગમ્—જાજવલ્યમાન તથા
ઉંચા છે તણખા જેના તથા ઉજવલ એવા વનના અગ્નિને.
વિશ્વં જીઘત્સુમિવ સંમુખમાપતંતં—જગતને બળી જાય એવી
ઇચ્છાવાળો સન્મુખ આવતાં,
ત્વન્નામકીર્ત્તનજલં શમયત્યશેષમ્ ॥ ૩૬ ॥—તેને તમારા ના-
મનું કીર્તન કરવું તે રૂપ જલ સંપૂર્ણ રીતે શમાવેછે. ॥ ૩૬ ॥
રક્તેક્ષણં સમદકોકિલકંઠનીલં—રાતાં છે નેત્રો જેનાં તથા મદો-
ન્મત કોકિલના કંઠ સરખો નીલવર્ણ વાળો.

ક્રોધોદ્ધતંફણિનમુત્ફણમાપતંતં—ક્રોધે કરી ઉદ્ધત્ત થયેલો તથા ઉંચી કરેલી છે ફણા જેણે એવા સર્પને ઉતાવળો સામે આવતો થકો.

આક્રામતિ ક્રમયુગેનનિરસ્તશંકઃ—શંકા રહિત થયો થકોચરણ યુગલે કરી ઉલ્લંઘન કરે છે (કોણ)

સ્ત્વન્નામનાગદમની હૃદિ યસ્ય પુંસઃ ॥ ૩૭ ॥—જે પુરૂષોના હૃદયમાં તારા નામ રૂપી નાગદમની ઔષધિ ભરેલી છે ॥૩૭॥

વલ્ગત્તુરંગગજગર્જિત ભીમનાદ—યુદ્ધ કરતા એવા, ઘોડા તથા હાથીઓની ગર્જનાએ કરી ભયંકર શબ્દો છે જેને વિષે એવા.

માજૌ બલં બલવતામપિ ભૂપતીનાં—રણસંગ્રામને વિષે અતિ બલવાન રાજાઓના પણ સૈન્ય.

ઉદ્યદ્દિવાકરમયુખશિખાપવિદ્ધં—ઉદય પામેલા સૂર્યના કિરણોની શિખાઓએ કરી ભેદન થયેલું.

ત્વ કીર્તનાત્તમઇવાશુ ભિદામુપૈતિ ॥ ૩૮ ॥ જેમ અંધકાર તેમજ તમારા નામ કીર્તન થકી તે સૈન્ય નાશ પામે છે. ॥૩૮॥

કુંતાગ્રભિન્નગજશોણિત વારિવાહ—ભાલાના અગ્ર ભાગે કરી ભેદેલા હાથીઓના રૂધિરરૂપ જલના પ્રવાહ તેને વિષે.

વેગાવતારતરણાતુરયોધભીમે—ઉતાવળે પ્રવેશ કરી ફરી તે તરવાને આતુર થયેલા એવા સુભટોએ કરી ભયંકર એવા.

યુદ્ધે જયં વિજીતદુર્જયજેય પક્ષા—સંગ્રામને વિષે નહી જીતાય એવા શત્રુના વર્ગોને સંપૂર્ણ જીત્યા છે જેઓએ તે પુરૂષો જય.

સ્ત્વત્પાદપંકજવનાશ્રયિણો લભંતે ॥ ૩૯ ॥—તમારા ચરણરૂપ જે કમળનું વન તેને આશ્રયે રહેલા તે પુરૂષો મેળવે છે ॥૩૯॥

અંભોનિધૌ ક્ષુભિતભીષણનક્રચક્ર—સમુદ્રને વિષે જ્યાં ક્ષોભ પમાડ્યા છે ભયંકર મગરના સમૂહ તથા.

પાઠીન પીઠભયદોલ્બણવાડવાગ્નૌ—પાઠીનપીઠ નામના મત્સ્ય તેથી કરીને ભયને ઉત્પન્ન કરનારા પ્રબલ વાડવાગ્નિ છે એવા સમુદ્રને વિષે.

રંગત્તરંગશિખરસ્થિતયાનપાત્રા—ઉછળતાં મોજાનાં શિખર ઉપર રહ્યું છે વહાણ જેમનું એવા પુરૂષો.

સ્ત્રાસંવિહાય ભવતંઃ સ્મરણાદ્‌વ્રજંતિ ॥ ૪૦ ॥—તમારા સ્મરણ થકી ભયને ત્યાગ કરીને સમુદ્રપાર જાય છે. ॥ ૪૦ ॥

ઉદ્‌ભૂતભીષણજલોદરભાર ભુગ્નાઃ--ઉત્પન્ન થયેલા ભયંકર જલોદર રોગ તેના ભારે કરી વક્ર થયા એવા.

શોચ્યાં દશામુપગતાશ્ચ્યુતજીવિતાશાઃ—શોક કરવા યોગ્ય દશાને પ્રાપ્ત થયેલા તથા મુકી છે જીવવાની આશા જેમણે એવા.

ત્વત્પાદપંકજરજોમૃતદિગ્ધદેહા—તમારા ચરણકમળની રજ તે રૂપ અમૃત તેણે કરી લીપ્ત છે શરીર જેમનાં એવા,

મર્ત્યા ભવંતિ મકરધ્વજતુલ્યરૂપાઃ ॥ ૪૧ ॥—તે મનુષ્યો કામદેવના સરખા રૂપવાળા થાય છે ॥ ૪૧ ॥

આપાદકંઠમુરૂશૃંખલવેષ્ટિતાંગા—પગથી તે કંઠ સુધી મોટી સાંકળોએ કરી બાંધેલાં છે શરીર જેમનાં તથા,

ગાઢં બૃહન્નિગડકોટિનિઘૃષ્ટજંઘાઃ—અત્યંત મહોટી બેડીઓ તેના ધારવાળા છેડાઓએ કરી સંપૂર્ણ ઘસાઇ ગઇ છે જંઘાઓ જેમની એવા.

ત્વન્નામમંત્રમનિશં મનુજાઃસ્મરંતઃ—મનુષ્યો તમારા નામ મંત્રનું નિરંતર સ્મરણ કરતા થકી.

સદ્ય: સ્વયંવિગતબંધભયા ભવંતિ ॥ ૪૨ ॥—તત્કાલ પોતાની મેળે ગયું છે બંધન જે થકી એવા થાય છે, ॥ ૪૨ ॥

મત્તદ્વિપેંદ્ર મૃગરાજદવાનલાહિ—મદોન્મત્ત હસ્તિ તથા સિંહ તથા વનનો અગ્નિ.

સંગ્રામવારિધિમહોદરબંધનોત્થં—તથા સંગ્રામ તથા સમુદ્ર તથા જલોદરાદિક રોગ તથા બંધન કેદખાનું તે થકી ઉત્પન્ન થયેલું.

તસ્યાશુ નાશમુપયાતિ ભયંભિયેવ—તે માણસનું ભય જાણે બીકથીજ હોય નહી તેમ નાશ પામે છે.

યસ્તાવકં સ્તવમિમં મતિમાનધીતે ॥ ૪૩ ॥—જે બુદ્ધિમાન પુરુષ તમારા આ સ્તવનને ભણે છે. ॥ ૪૩ ॥

સ્તોત્રસ્રજં તવ જિનેંદ્ર ગુણૈર્નિબદ્ધાં—હે જીનેંદ્ર! તમારા ગુણ રૂપ સૂત્રે કરી બાંધેલી આ સ્તોત્રરૂપ માલા.

ભક્ત્યામયારુચિરવર્ણવિચિત્રપુષ્પાં—ભક્તિયે કરી યુક્ત તથા મનોહર અક્ષરરૂપ વિચિત્ર છે પુષ્પો જેને વિષે એવી તે માલાને.

ધત્તે જનો ય ઇહ કંઠગતામ જસ્રં—જે કોઇ માણસ આ લોકો વિષે પોતાના કંઠમાં ધારણ કરે છે.

તં માનતુંગમવસા સમુપૈતિ લક્ષ્મી: ॥ ૪૪ ॥— તે માનથી ઉન્નત પુરુષ અથવા તો આ સ્તોત્રના કર્તા શ્રી માનતુંગ આચાર્યને અસ્વતંત્ર એવી લક્ષ્મિ, તે નજીક આવે છે એટલે તે જલદી મુક્તિ પામે છે. ॥ ૪૪ ॥

અથ કલ્યાણમંદીર સ્તોત્ર.

આઠમું સ્મરણ,

વિક્રમાદિત્ય રાજાના વખતમાં સિદ્ધસેન દિવાકર (કુમુદચંદ્ર) નામના આચાર્ય મહા વિદ્વાન અને પ્રભાવિક હતા. તેમણે એક વખત સંઘ એકઠો કરી કહ્યું કે મારો વિચાર સર્વ આગમો સંસ્કૃત ભાષામાં કરી દેવાનો થયો છે. શ્રી સંઘે કહ્યું કે શું તીર્થંકર, ગણધર સંસ્કૃત નહોતા જાણતા કે તેમણે અર્દ્ધ માગધી ભાષામાં આગમો બનાવ્યાં હશે! માટે આ પ્રમાણે કહેવાથી આપને પારાંચિક નામનું પ્રાયશ્ચિત લાગ્યું. સિદ્ધસેને વિચાર કરી કહ્યું કે હું મોનધરી બાર વર્ષનું પારાંચિક પ્રાયશ્ચિત લઈ ગુપ્ત રીતે મુખવસ્ત્રિકા, રજોહરણાદિ લિંગ રાખી અવધૂત રૂપ ધારણ કરી ફરીશ. એમ બોલી ગચ્છનો ત્યાગ કરી નગરાદિમાં ફરવા નીકળ્યા. બાર વર્ષ થઈ ગયા પછી ઉજ્જન નગરીમાં મહાકાલના મંદિરમાં રંગેલાં વસ્ત્ર પેહેરી બેઠા. ત્યાં પૂજારીયે તેમને મહાદેવને નમસ્કાર કરવાનું કહ્યું પણ સિદ્ધસેન બોલતાજ નથી, એમ લોક પરંપરાથી સાંભળતાં રાજાપણ ત્યાં આવ્યા. (કોઇ ઠેકાણે લખ્યું છે કે પૂજારીયે તેમને મંદિરમાંથી નીકળવા કહ્યું પણ નીકલ્યા નહીં. ત્યારે રાજાના સેવકોયે આવી તેમને પગ પકડી ઘસડવા માંડયા એટલે તેમના પગ લાંબા થતા ગયા આ વાત સાંભળી રાજા વિક્રમાદિત્ય ત્યાં આવ્યો.) અને કહ્યું "क्षीर लिलिक्षे भिक्षे किमिति त्वया-

देवोनवंद्यते" મતલબ કે તમે દેવને કેમ વાંદતા નથી ? સિદ્ધસેનજીએ કહ્યું કે હે રાજાન્? મારા નમસ્કારથી તમારા દેવનું લિંગ ફાટી જશે, પછી રાજાએ કહ્યું કે લિંગ ફાટે તો ફાટવા દ્યો. પણ નમસ્કાર કરો. ત્યારે તરતજ સિદ્ધસેનજી પદ્માસને બેસી દ્વાત્રિંશિકાની બત્રીસ ગાથાથી દેવનું સ્તવન કરવા લાગ્યા તેમાંની પેહેલી स्वयंभुवं भूतसहस्र नेत्र, मनेक मेकाक्षर भावलिंगं ॥ अव्यक्त मव्याहत विश्वलोक, मनादि मध्यांतम पुण्य पापं ॥ १ ॥ આ ગાથા બોલતાં મહાદેવના લિંગમાંથી ધુમાડા નીકળવા લાગ્યા, એટલે લોકો બોલવા લાગ્યા કે આતો શીવજીનું ત્રીજું નેત્ર ઉઘડ્યું છે, અને હમણાંજ આ ભિક્ષુકને નેત્રના અગ્નિથી ભસ્મ કરી દેશે. એવામાં વિજળીના તેજ જેવો તડતડાત કરતો પ્રથમ અગ્નિ નીકળ્યો, અને પછી શ્રી પાર્શ્વનાથજીની પ્રતિમા પ્રગટ થઈ. એટલે સિદ્ધસેનજીએ કલ્યાણમંદિર સ્તોત્ર બનાવી ક્ષમા માગી. રાજા અત્યંત આશ્ચર્ય પામી ખુલાસો પૂછયો પછી મહારાજે કહ્યું કે બ્રાહ્મણોએ કાલાનુસારે બલ પામી આ ઠેકાણે મૂર્ત્તિ નીચે દબાવી શિવલિંગની સ્થાપના કરી હતી. એમ સઘળી હકીકત યથાસ્થિત કહી. રાજાએ સાનંદાશ્ચર્ય પામી દેવની સમક્ષ ગુરૂમુખથી બારવ્રત ગ્રહણ કર્યાં અને ત્યાં દેરાસર બંધાવી તેના ખરચ વાસ્તે સો ગામ આપ્યાં. અને સિદ્ધસેનજીને સંઘે અતિ તુષ્ટમાન થઇ સંઘમાં લીધા.

કલ્યાણમંદિરમુદારમવદ્યભેદિ—કલ્યાણનું ઘર તથા ઉદાર, તથા પાપને છેદનાર.

ભીતાભયપ્રદમનિંદિતમંઘ્રિપદ્મં—તથા સંસાર ભયથી ત્રાસ પામેલાને અભયદાન આપનાર તથા નિંદારહિત્ત એવું ચરણકમળ.

સંસારસાગરનિમજ્જદશેષજંતુ—વળી તે સંસાર સમુદ્રની અંદર બુડતા સમગ્ર પ્રાણીઓને

પોતાયમાનમભિનમ્ય જીનેશ્વરસ્ય ॥ ૧ ॥—વાહાણ સમાન વું શ્રી જીનેશ્વર ભગવાનનું ચરણકમળ તેને નમસ્કાર કરીને

યસ્યસ્વયં સુરગુરુર્ગરિમાં બુરાશેઃ—પોતે બ્રહસ્પતિ પણ જે પ્રભુના મહિમાનો સમુદ્ર તેનું

સ્તોત્રં સુવિસ્તિૃતમતિર્નવિભુ વિધાતું—સ્તવન કરવાને વિસ્તાર પામી છે બુદ્ધિ જેની એવો તે સમર્થ ન થઓ એવા

તીર્થેશ્વરસ્ય કમઠસ્મય ધૂમકેતો—કમઠાસુરનો અહંકાર દૂર કરવાને ધુમકેતુ સમાન એવા.

સ્તસ્યાહમેષ કિલ સંસ્તવનં કરિષ્યે ॥૨॥ ॥ યુગ્મમ્ ॥—તે પાર્શ્વનાથનું સ્તવન આ હું મૂર્ખ તે નિશ્ચે કરીશ. ॥ ૨ ॥ આ બે ગાથાનો અર્થ એકઠો છે.

સામાન્યતોऽપિ તવ વર્ણયિતું સ્વરૂપ—સામાન્યપણે પણ તમારા સ્વરૂપનું વર્ણન કરવાને

મસ્માદૃશા કથમધીશ ભવંત્યધીશા—હે સ્વામી! મારા સરખા કેમ સમર્થ થાય

ધૃષ્ટોપિ કૌશિકશિશુર્યદિવાદિવાંધો—પ્રગલ્ભ એવો પણ તે ઘુડનો બાળક દિવસે અંધ છે તેથી

રૂપં પ્રરૂપયતી કિં કિલ ધર્મરશ્મેઃ ॥ ૩ ॥—સૂર્યના સ્વરૂપને શું કહી શકે? નિશ્ચે ॥ ૩ ॥

મોહક્ષયાદનુભવન્નપિ નાથ મર્ત્યો—હે નાથ ! મોહનીય કર્મના ક્ષય થકી તમારા ગુણોને જાણતો છતો પણ મનુષ્ય

નૂનં ગુણાનૂ ગણયિતું ન તવ ક્ષમેત—નિશ્ચે તમારા ગુણો ગણવાને સમર્થ થાય નહીં.

કલ્પાંતવાંતપયસઃ પ્રકટોઽપિ યસ્માન્—જે કારણ માટે પ્રલય કાળને વિષે વિક્ષિપ્ત થયું છે જલ જેને વિષે, ત્યાં પ્રત્યક્ષ એવો પણ.

મીયેત કેન જલધેર્નનુ રત્નરાશિ ॥ ૪॥—એવા સમુદ્રના રત્નનો સમૂહ કોનાથી માપી શકાય. ॥ ૪ ॥

અભ્યુદ્યતોઽસ્મિ તવ નાથ જડાશયોઽપિ—હે નાથ ! જડ અભિપ્રાયવાળો હું છતાં પણ ઉદ્યમ યુક્ત થયો છું.

કર્તું સ્તવંલસદસંખ્યગુણા કરસ્ય—અનંત ગુણના નિધાન એવા તમારૂ સ્તવન કરવાને

બાલોઽપિ કિં ન નિજબાહુયુગંવિતત્ય—શું બાળક પણ પોતાના બે હાથ વિસ્તારીને

વિસ્તીર્ણતાં કથયતિ સ્વધિયાં બુરાશેઃ ॥ ૫ ॥—સમુદ્રના વિસ્તાર પ્રત્યે પોતાની બુદ્ધિયે કરી નથી બતાવતો ॥ ૫ ॥

યે યોગિનામપિ ન યાંતિ ગુણાસ્તવેશ—હે પ્રભુ ! તમારા જે ગુણો યોગી પુરૂષોને પણ બોલવામાં ન આવ્યા

વક્તું કથં ભવતિ તેષુ મમાવકાશઃ—તે ગુણોને કહેવાને મારામાં શક્તિ ક્યાંથી હોય.

જાતા તદેવમસમીક્ષિતકારિતેયં—તે કારણ થકીજ આ પ્રકારે વિચાર કીધા વિના કર્યાં સરખું થયું.

જંલ્પંતિ વા નિજગિરા નનુ પક્ષિણોપિ ॥ ૬ ॥—અથવા તો પક્ષિઓ પણ પોતાની વાણીએ કરી નિશ્ચે બોલે છે. ॥ ૬ ॥

આસ્તામચિંત્યમહિમા જિનસંસ્તવસ્તે—હે જીનેશ્વર! નહીં ચિંતવવા યોગ્ય મહિમાવાળું તમારૂં સ્તવન દૂર રહો

નામાપિ પાતિ ભવતો ભવતોજગંતિ—પરંતુ તમારૂં નામ પણ ત્રણ જગતને સંસાર થકી રક્ષણ કરે છે.

તીવ્રાતપોપહતપાંથજનાન્નિદાઘે—ગ્રીષ્મકાલને વિષે આકરા તડકાથી હણાણા એવા પંથિજનોને

પ્રીણાતિ પદ્મસરસઃસરસોનિલોઽપિ ॥ ૭ ॥ પદ્મ સરોવર તો દૂર રહ્યું પરંતુ સુંદર જલસીકરયુંક્ત એવો પવન પણ સંતોષ કરે છે. ॥ ૭ ॥

હૃદ્વર્ત્તિનિ ત્વયિ વિભો શિથિલીભવંતિ—હે સ્વામી! તમો હૃદયને વિષે વર્તતા છતા શિથિલ થાય છે.

જંતોઃ ક્ષણેનનિવિડાઅપિ કર્મબંધાઃ—ક્ષણવારમાં પ્રાણીના ઘોર આકરા એવા પણ કર્મના બંધ

સદ્યોભુજંગમમયાઇવ મધ્યભાગ—જેમ તત્કાલ, સર્પમય બંધન, વનના મધ્ય ભાગમાં.

મભ્યાગતે વનશિખંડિનિ ચંદનસ્ય ॥ ૮ ॥ વનનો મયુર આવે છતે, ચંદનવૃક્ષના સર્પમય બંધન શિથિલ થાય છે. ॥ ૮ ॥

મુચ્યંતએવ મનુજાઃ સહસા જીનેંદ્ર—હે જીનેંદ્ર! મનુષ્યો જલદીથી મુક્ત થાય છે. જે

રૌદ્રૈરૂપદ્રવસતૈસ્ત્વયિ વીક્ષિતેપિ—તમોને જોયે છતે ભયાનક સેંકડો ઉપદ્રવ થકી

ગોસ્વામિનિ સ્ફુરિતતેજસિ દૃષ્ટમાત્રે—સ્ફુરિત છે પ્રતાપ જેમનો

એવો સૂર્ય અથવા રાજા અથવા ગોવાળીઓ તેને જોયે થકે.

ચોરૈરિવાશુ પશવઃ પ્રપલાય માનૈઃ—॥ ૯ ॥—નાસતા એવા ચોરો થકી જેમ પશુઓ ઉતાવળે મુક્ત થાય છે. ॥ ૯ ॥

ત્વં તારકોજિન કથં ભવિનાં તએવ—હે જીનેશ્વર તમો સંસારી જીવોના કેવી રીતે તારનાર છો, તે સંસારી જીવો,

ત્વામુદ્વહંતિ હૃદયેન યદુત્તરંતઃ—જે કારણ માટે સંસારસમુદ્ર ઉતરતાં છતાં તમોનેજ હૃદયને વિષે વહન કરે છે, આ વિરોધાભાસ છે.

યદ્વા દૃતિસ્તરતિ યજ્જલમેષનૂન—તેનો પરિહાર કરે છે જેમ ચામડાની મસક નિશ્ચે પાણીમાં તરે છે તે

મંતર્ગતસ્ય મરૂતઃ સ કિલાનુભાવઃ ॥ ૧૦ ॥—પ્રત્યક્ષ મસકની આંદર રહેલા પવનનોજ ખરેખર પ્રભાવ છે. ॥ ૧૦ ॥

યસ્મિન્ હરપ્રભૃતયોઽપિ હતપ્રસાવાઃ—જેને વિષે હર, હરિ, બ્રહ્મા પ્રમુખ, હણાણો છે પ્રભાવ જેમના એવા થયા.

સોઽપિ ત્વયા રતિપતિઃ ક્ષપિતઃ ક્ષણેન—તે કામદેવ પણ તમોએ ક્ષણ વારમાં ક્ષય પમાડ્યો.

વિધ્યાપિતા હુતભુજઃ પયસાથયેન—જે પાણીવડે અગ્નિએ બુઝાવી દીધા.

પીતં ન કિં તદપિ દુર્દ્ધરવાડવેન ॥ ૧૧ ॥—તે પાણી પણ દુસ્સહ એવા વાડવાગ્નિએ શું ન પીધું ॥ ૧૧ ॥

સ્વામિન્નનલ્પગરિમાણમપિ પ્રપન્ના—સ્વામી। તમારે આશ્રે રહેલા અને ઘણું છે મ્હોટાપણું જેમનું એવા,

સ્ત્વાં જંતવઃ કથમહો હૃદયે દધાનાઃ—તમોને હૃદયને વિષે ધારણ કરતા થકા પ્રાણીઓ કેવી રીતે

જન્મોદધિં લઘુ તરંત્યતિલાઘવેન—થોડા પણ ભાર રહિતપણાયે
કરી આ ભવ સમુદ્રને ઉતાંવળે તરે છે. આ આશ્ચર્ય છે.
ચિંત્યો ન હંત મહતાં યદિ વા પ્રભાવઃ ॥ ૧૨ ॥—નિશ્ચે
મહાન પુરૂષોનો એ પ્રભાવ છે તેમાં કાંઇ ચિંતવન કરવા
યોગ્ય નથી ॥ ૧૨ ॥
ક્રોધસ્ત્વયા યદિ વિભો પ્રથમં નિરસ્તો—હે સ્વામી! તમોએ
જ્યારે ક્રોધને પ્રથમથીજ નાશ પમાડ્યો.
ધ્વસ્તાસ્તદા બત કથં કિલ કર્મચોરાઃ—ત્યારે નિશ્ચે તમોએ કર્મ
રૂપી ચોરોને કેવી રીતે હણ્યા. આ આશ્ચર્ય છે.
પ્લોષત્યમુત્ર યદિવા શિશિરાપિ લોકે—આ લોકમાં શીતલ
એવી પણ
નિલદ્રુમાણિ વિપિનાનિ ન કિં હિમાનિ ॥ ૧૩ ॥—હિમસં-
તતિ નીલાં વૃક્ષોવાળા જંગલોને શું નહીં? (બાળે છે)
ત્વાં યોગિનો જિન સદા પરમાત્મરૂપ—હે જીન! મહર્ષિયો
સિદ્ધસ્વરૂપ એવા તમોને નિરંતર
અન્વેષયંતિ હૃદયાંબુજકોશદેશે—હૃદયરૂપ કમળની કલિના મ-
ધ્યપ્રદેશને વિષે જ્ઞાન ચક્ષુયે કરી જુવે છે.
પૂતસ્ય નિર્મલરુચેર્યદિ વા કિમન્ય—નિર્મળ કાન્તિવાળુ તથા
પવિત્ર એ થકી બીજું શું
અક્ષસ્ય સંભવિ પદં નનુકર્ણિકાયાઃ ॥ ૧૪ ॥—કમળ બીજની
કર્ણિકા થકી નિશ્ચે સ્થાનક શું સંભવે છે ॥ ૧૪ ॥
ધ્યાનાજ્જિનેશ ભવતો ભવિનઃ ક્ષણેન—હે જીનેશ! તમારા
ધ્યાન થકી ભવ્ય પ્રાણીઓ ક્ષણ માત્રે કરીને

દેહં વિહાય પરમાત્મદશાંવ્રજંતિ--દેહનો ત્યાગ કરી સિદ્ધાવસ્થાને પામે છે.

તિવ્રાનલાદુપલભાવમપાસ્યલોકે—લોકને વિષે પ્રબળ અગ્નિથકી પાષાણુ ભાવને તજીને

ચામીકરત્વમચિરાદિવ ધાતુભેદાઃ ॥ ૧૫ ॥—જૂદી જૂદી ધાતુઓ થોડા સમયમાં જેમ સુવર્ણપણાને પામે છે ॥ ૧૫॥

અંતઃસદૈવ જીન યસ્ય વિભાવ્યસે ત્વં—હે જીન! જે શરીરના મધ્ય ભાગને વિષે નિરંતર તમારૂં ચિંતવન થાય છે.

ભવ્યૈઃ કથંતદપિ નાશયસે શરીરં—ભવ્ય પ્રાણીઓ વડે, તેજ શરીરને તમે નાશ કેમ કરો છો?

એતત્સ્વરૂપમથ મધ્યવિવર્ત્તિનો હિ—જે કારણુ માટે મધ્યસ્થ પુરૂષોનું એજ સ્વરૂપ છે.

યદ્વિગ્રહં પ્રશમયંતિ મહાનુભાવાઃ ॥ ૧૬ ॥—જે મહા પ્રભાવિક પુરૂષો પરસ્પર તથા કલેશને ઉપશમાવે છે ॥ ૧૬ ॥

આત્મા મનીષિભિરયં—**ત્વદભેદબુદ્ધ્યા**—પંડિત પુરૂષોવડે આ આત્મા તમારી સાથે અભેદ બુદ્ધિએ કરી.

ધ્યાતોજીનેંદ્રભવતીહ ભવત્પ્રભાવઃ—ધ્યાન કરતો છતો હે જીનેંદ્ર તમારા સરખા પ્રભાવવાળો થાય છે.

પાનીયમપ્યમૃતમિત્યનુચિંત્યમાનં—પાણીને પણ અમૃત છે એ પ્રકારે ચિંતવન કરે છતે.

કિં નામનો વિષવિકારમપાકરોતિ ॥ ૧૭ ॥--શું વિષના વિકારને દૂર નથી કરતું ॥ ૧૭ ॥

ત્વામેવ વીતતમસં પરિવાદિનોપિ—અન્યતિર્થિજનો પણ અજ્ઞાનરહિત એવા તમોનેજ.

નૂનં વિભો હરિહરાદિધિયા પ્રપન્નાઃ—હે સ્વામિ ! નિશ્ચે હરિ
હરાદિકની બુદ્ધિએ કરીને આશ્રય કરીને રહેલા છે.
કિં કાચકામલિભિરીશ સિતોપિશંખો—હે ઇશ ! કાચ કામલિ-
ના રોગવાળા મનુષ્યોવડે શું શ્વેત શંખ પણ
નો ગૃહ્યતે વિવિધવર્ણવિપર્યયેણ ॥ ૧૮ ॥—જૂદા જૂદા રંગના
પરાવર્તે કરી ગ્રહણ નથી થતો ॥ ૧૮ ॥
ધર્મોપદેશસમયે સવિધાનુભાવા—ધર્મદેશનાના અવસરને વિષે
તમારા સમીપના પ્રભાવ થકી
દાસ્તાં જનો ભવતિ તે તરૂરપ્યશોકઃ—લોક તો દૂર રહો પ-
રંતુ વૃક્ષ પણ શોકરહિત થાય છે.
અભ્યુદ્ગતે દિનપતૌ સમહીરૂહોપિ—સૂર્યનો ઉદય થયે છતે,
વૃક્ષાદિકે કરી સહિત એવો પણ
કિં વા વિબોધ મુપયાતિ ન જીવલોકઃ ॥ ૧૯ ॥—જીવ લોક
શું વિકાશપણાને ન પામે ॥ ૧૯ ॥
ચિત્રં વિભો કથમવાઙ્ મુખવૃંતમેવ—હે સ્વામી ! આ આશ્ચર્ય
છે કેવી રીતે નીચું છે મુખ જેનું એવું બીંટ જેમ હોય તેમ
વિષ્વક્ પતત્યવિરલા સુરપુષ્પવૃષ્ટિ—નિરંતર દેવતાઓએ કરેલી
પુષ્પની વૃષ્ટિ ચારે તરફ પડે છે.
ત્વદ્ગોચરે સુમનસાં યદિવામુનીશ—હે મુનીશ ! તમો પ્રત્યક્ષ
છતે પંડિતોના અથવા તો દેવતાઓના
ગચ્છંતિ નૂનમધએવ હિ બંધનાનિ ॥ ૨૦ ॥—બંધનો નિશ્ચે
નીચેજ જાય છે ॥ ૨૦ ॥
સ્થાને ગભીરહૃદયોદધિસંભવાયાઃ—એ યુક્તજ છે. ગંભિર હૃ-
દયરૂપ સમુદ્ર થકી ઉત્પન્ન થયેલી.

પીયૂષતાં તવગિરઃ સમુદીરયંતિ—તમારી વાણીના અમૃતપણાને શ્રોતાજનો કહે છે.

પીત્વાયતઃ પરમસંમદસંગભાજો—જે કારણ માટે તે પાણીનું પાન કરીને અત્યંત હર્ષના સંયોગને ભજનારા એવા.

ભવ્યા વ્રજંતિ તરસાપ્યજરામરત્વં ॥ ૨૧ ॥—ભવ્ય જીવો વેગે કરીને અજરામરપણાને પામે છે. ॥ ૨૧ ॥

સ્વામિન્ સુદૂરમવનમ્ય સમુત્પતંતો—હે સ્વામી ! અત્યંતપણે નીચા નમીને ઉંચા ઉછળતા એવા.

મન્યે વદંતિ સુચયઃસુરચામરૌઘાઃ—પવિત્ર દેવતાઓએ વીંજેલા ચામરોનાં સમુહ નીચે પ્રમાણે કહે છે એમ હું ધારૂં છું.

યેઽસ્મૈ નતિં વિદધતે મુનિપુંગવાય—આ મુનિઓમાં શ્રેષ્ટ શ્રી પાર્શ્વનાથને નમસ્કાર જે પુરૂષો કરે છે.

તે નૂનમુર્દ્ધ્વગતયઃ ખલુ શુદ્ધભાવાઃ ॥ ૨૨ ॥—તે પુરૂષો નિશ્ચે ઉર્ધ્વગતિવાળા અને શુદ્ધભાવવાળા એવા થાય છે. ॥ ૨૨ ॥

શ્યામં ગંભીરગિરમુજ્જવલહેમરત્ન—શ્યામવર્ણયુંક્ત, ગંભીર વાણીવાળા તથા નિર્મળ સુવર્ણ તથા રત્નના બનાવેલા.

સિંહાસનસ્થમિહભવ્યશિખંડિનસ્ત્વાં—સિંહાસન પર બેઠેલા તમોને આ લોકને વિષે ભવ્યજીવ રૂપ મોર.

આલોકયંતિ રભસેન નદંતમુચ્ચૈ—ઉત્સુકપણાયે કરી જુવે છે ઉંચેથી ગર્જના કરતો

ચામીકરાદ્રિશિરસીવ નવાંબુવાહમ્ ॥ ૨૩ ॥ મેરૂ પર્વતના શિખર ઉંપર જાણે નવો મેઘ હોય નહી ?

ઉદ્ગચ્છતા તવશિતિદ્યુતિમંડલેન—તમારા ઉંચે પ્રસરતા શ્યામ પ્રભાના ભામંડલે કરી;

લુપ્તચ્છદચ્છવિરશોકતરૂર્બભૂવ—લોપાણી છે પાંદડાંની કાંન્તિ જેની એવો તે અશોકવૃક્ષ થતો એવો.

સાન્નિધ્યતોઽપિ યદિ વા તવ વીતરાગ—હે વીતરાગ! તમારા સાન્નિધ્ય થકી.

નિરાગતાં વ્રજતિકો ન સચેતનોપિ ॥ ૨૪ ॥—ચેતનસહિત એવો કોણ વીરાગ દશાને ન પામે ॥ ૨૪ ॥

ભોભો પ્રમાદમવધુય ભજધ્વમેન—હે હે જગતના લોકો !પ્રમાદને છોડીને એ શ્રી પાર્શ્વનાથને ભજો.

માગત્ય નિર્વૃતિ પુરિં પ્રતિ સાર્થવાહમ્—આવીને, મુક્તિપુરીમાં જવા સાર્થવાહ તુલ્ય પ્રભુને ભજો.)

એતન્નિવેદયતિ દેવ દેવજગત્ત્રયાય—હે દેવ! એ પ્રમાણે ત્રણ જગતને જાહેર કરે છે.

મન્યે નદન્નાભિનભ: સુરદુંદુભિસ્તે ॥ ૨૫ ॥—તમારો દેવ દુદુંભિ આકાશને વ્યાપીને નાદ કરતો થકો (જાહેર કરે છે. એમ હું માનું છુ. ॥ ૨૫ ॥

ઉદ્યોતિતેષુ ભવતા ભુવનેષુનાથ—હે નાથ! તમોએ ત્રણ ભુવનને પ્રકાશિત કરે છતે.

તારાન્વિતો વિધુરયંવિહતાધિકાર:—તારા મંડલે કરી સહિત તથા વિશેપ કરી હણાણો છે પ્રભાવ જેનો એવો આ ચંદ્રમા.

મુક્તાકલાપકલિતોચ્છ્ચસિતાતપત્ર--મોતીના સમુહ સહિત અને ઉલ્લ-સિત એવા ત્રણ છત્ર તેના.

વ્યાજાત્રિધા ધ્રુતતનુ ર્ધ્રુવમભ્યુપેત: ॥ ૨૬ ॥—મીશે કરીને ત્રણ પ્રકારે ધારણ કર્યુ છે શરીર જેણે એવો ચંદ્રમા નિશ્ચે તમારી સેવાને અર્થે જાણે પાસે આવ્યો હોય નહીં. ॥ ૨૬ ॥

સ્વેન પ્રપૂરિતજગત્ત્રયપિંડિતેન—પોતાના પ્રકર્ષે કરી પુર્યુ છે ત્રણ જગત જેણે, તેણે કરી એકઠા થયેલા.

કાંતપ્રતાપયશસામિવ સંચયેન—કાંતિ પ્રતાપ તથા યશ તેંના સમૂહે કરીનેજ જાણે હોય નહીં! તેમ

માણિક્યહેમરજતપ્રવિનિર્મિતેન—તીન્ન, રત્ન, સુવર્ણ તથા રૂપુ તેણે કરીને બનાવેલો.

સાલત્રયેણ ભગવન્નભિતો વિભાસિ ॥ ૨૭ ॥—ચારે પાસે ત્રિગડો ગઢ તેણે કરી હે ભગવાન! તમે શોભો છો. ॥ ૨૭ ॥

દિવ્યસ્રજોજિન નમત્રિદશાધિપાના—હે જીન! મનોહર પુષ્પ માલાઓ નમેલા દેવેંદ્રો તેમના.

મુત્સૃજ્ય રત્નરચિતાનપિ મૌલિબંધાન્—રત્નોએ રચિત એવા પણ મુકુટોને ત્યાગ કરીને.

પાદૌ શ્રયંતિ ભવતો યદિવા પરત્ર—તમારા ચરણ કમલનો આશ્રય કરે છે. અથવા તો અન્ય સ્થાનકે.

ત્વત્સંગમે સુમનસો ન રમંતએવ ॥ ૨૮ ॥ પંડિતો અથવા દેવતાઓ તમારો સંગમ છતે નથીજ રમતા.

ત્વં નાથ જન્મજલધેર્વિપરાઙ્‌મુખોપિ—હે નાથ! તમે ભવસમુદ્ર થકી પરાઙ્‌મુખ થયા તો પણ.

યત્તારયસ્યસુમતો નિજપૃષ્ટલગ્નાન્—તમારા વાંસાને વળગેલા પ્રાણીઓને જે કારણ માટે તારો છો.

યુક્તં ા હિ પાર્થિવનિપસ્ય સતસ્તવૈવ—તે વિશ્વના સ્વામી, અને સુજ્ઞ એવા તમોનેજ યુક્ત છે. જેમ પાર્થિવનિપ તે માટીનો ઘડો પોતાની પુંઠ વળગેલાને તારે છે.

ચિત્રં વિભો યદસિ કર્મવિપાકશુન્યઃ ॥ ૨૯ ॥—પરંતુ આ આશ્ચર્ય છે કે હે સ્વામી! તમે આઠ કર્મના ફલે રહિત છો.

વિશ્વેશ્વરોઽપિ જનપાલક દુર્ગતસ્ત્વં—હે જનકપાલક? તું વિશ્વેશ્વર છતાં પણ દરિદ્રિ છે. એ વિરોધનું પરિહાર કહે છે હે જનપ! તું વિશ્વેશ્વર છતાં વાળરહિત છે અથવા દુઃખે કરી જાણવા યોગ્ય છે.

કિં વાક્ષરપ્રકૃતિરપ્યલિપિસ્ત્વમીશ—હે ઇશ! શું મોક્ષ સ્વભાવી છતાં લિપિ રહીત છો. તે વિરોધનો પરિહાર કરે છે સ્થિર સ્વભાવવાળા કર્મરૂપ લેપ રહિત છો.

અજ્ઞાનવત્યપિ સદૈવ કથંચિદેવ—(૧) અજ્ઞાને કરી રહિત એવા તમોને વિષે (૨) અજ્ઞાન લોકને રક્ષણ કરતા એવા તમોને વિષે કેમજ નિરંતર.

જ્ઞાનં ત્વયિ સ્ફુરતિ વિશ્વવિકાશહેતુઃ--॥ ૩૦ ॥ વિશ્વને પ્રકાશ કરવાને હેતુભૂત એવું જ્ઞાન તમારે સ્ફુરે છે. ॥ ૩૦ ॥

પ્રાગ્ભારસંભૃતનભાંસિ રજાંસિ રોષા—અધિક પણાયે કરી વ્યાપ્યા છે આકાસો જેણે એવી રજો ક્રોધથકી,

દુત્થાપિતાનિકમઠેન શઠેન યાનિ—મૂર્ખ એવા કમઠે જે ઉડાડી.

છાયાપિ તૈસ્તવ ન નાથ હતાહતાશો—તે થકી હે નાથ! તમારી કાંતિ પણ ના હણાણી પરંતુ હણાણી છે આશા જેની એવો.

ગ્રસ્તસ્ત્વમીભિરયમેવ પરં દુરાત્મા ॥ ૩૧ ॥—તે દુરાત્મા તેજ રજો વડે કરી વ્યાપ્ત થયો ॥ ૩૧ ॥

યદ્ગર્જદૂર્જિતઘનૌઘમદભ્રભીમં—ગર્જના કરતા તથા પ્રબલ મેઘનો સમૂહ છે જેને વિષે તથા ઘણું ભયંકર એવું જે.

ભ્રશ્યત્તડિન્મુસલમાંસલઘોરધારમ્—પડતી છે વીજળીઓ જે થકી તથા મૂશલના સરખી પુષ્ટ તથા ભયંકર ધારાઓ છે જેને વિષે એવું.

દૈત્યેન મુક્તમથ દુસ્તર વારિદધ્રે—તથા તરવાને અશકય જે જળ તે દૈત્ય કમઠાસુર વર્ષાવ્યું તે જળે કીધું.

તેનૈવ તસ્ય જીન દુસ્તરવારિકૃત્યમ્ ॥ ૩૨ ॥—તે કમઠાસુર પ્રત્યે હે જીન! માઠી તરવાનું કામ ॥ ૩૨ ॥

ધ્વસ્તોર્ધ્વકેશવિકૃતાકૃતિમર્ત્યમુંડ—નીચે પડયાં એવા ઉપરના કેશ તેણે કરીને વિરૂપ થઇછે આકૃતિ જેમની એવાં મનુષ્યના માથાં તેનું

પ્રાલંબભૃદ્ભયદવક્ત્રવિનિર્યદગ્નિ:—ઝુલતું ઝુમણું તેને ધારણ કરનાર એવો તથા ભયંકર મુખ થકી નીકળે છે અગ્નિ જેને એવો.

પ્રેતવ્રજ: પ્રતિભવંતમપીરિતોય:—જે દૈત્યનો સમૂહ તમારી પ્રત્યે પ્રેર્યો.

સોઽસ્યાઽભવત્પ્રતિભવં ભવદુ:ખહેતુ: ॥ ૩૩ ॥—તેજ દૈત્યનો સમૂહ ભવોભવને વિષે તે કમઠાસુરનેજ સંસારના દુઃખનું કારણ થતો હવો. ॥ ૩૩ ॥

ધન્યાસ્તએવ ભુવનાધિપ યે ત્રિસંધ્ય—હે ત્રણ ભુવનના અધિપતિ! તેજ પુરૂષો ધન્ય છે જે ત્રણે કાલને વિષે.

મારાધયંતિ વિધિવદ્વિધુતાન્યકૃત્યા:—તજ્યાં છે અન્યકાર્યો જેમણે એવા થઇને વિધિયુક્ત આરાધન કરે છે.

ભક્ત્યોલ્લસત્પુલકપક્ષ્મલદેહદેશા:—ભક્તિયે કરી ઉલ્લાસ પામતા રોમાંચ તેણે કરી વ્યાપ્ત છે શરીરના ભાગ જેમના એવા.

પાદદ્વયં તવ વિભો ભુવિ જન્મભાજ: ॥ ૩૪ ॥—પૃથ્વીને વિષે ભવ્યજનો હે પ્રભુ તમારા ચરણ યુગલનું (આરાધન કરે છે) ॥ ૩૪ ॥

અસ્મિન્નપારભવવારીનિધૌ મુનીશ—હે મુનીશ! પાર વગરના સંસાર સમુદ્રને વિષે.

મન્યે ન મે શ્રવણગોચરતાં ગતોઽસિ—તમે મારા કાનના વિષય પ્રત્યે પામ્યા નથી એમ હું માનું છું. સાંભળ્યા નથી.

આકર્ણિતે તુ તવ ગોત્રપવિત્રમંત્રે—તમારા નામરૂપ પવિત્ર મંત્ર સાંભળે છતે

કિંવાવિપદ્વિષધરી સવિધં સમેતિ ॥ ૩૫ ॥—શું આપદારૂપી સર્પણ સમીપ આવે? ॥ ૩૫ ॥

જન્માંતરેપિ તવ પાદયુગં ન દેવ—હે દેવ! જન્માંતરને વિષે પણ તમારા ચરણ યુગલ તે.

મન્યે મયા મહિતમીહિતદાનદક્ષમ્—વાંછિતને આપવામાં ચતુર એવા તે ચરણ યુગલની મેં પુજા (નથી) કીધી એમ હું માનું છું.

તેનેહ જન્મનિ મુનીશ પરાભવાનાં—હે મુનીશ! તેથી કરીનેજ આ જન્મને વિષે પરાભવોનું.

જાતો નિકેતનમહં મથિતાશયાનામ્ ॥ ૩૬ ॥— મથન કર્યો છે ચિત્તનો આશય જેમણે એવા તે પરાભવોનું સ્થાનક હું થયો.

નૂનં ન મોહતિમિરાવૃતલોચનેન—નિશ્ચે નથી, મોહરૂપ અંધકારથી ઢંકાયેલાં છે નેત્રો જેનાં એવા મેં.

પૂર્વં વિભો સકૃદપિ પ્રવિલોકિતોસિ—હે વિભુ! પહેલાં એકવાર પણ તમે દેખાયલાં (નથી).

મર્માવિધો વિધુરયંતિ હિ મામનર્થાઃ—કારણ કે મર્મસ્થાનને ભેદનારા એવા અનર્થો મને પીડા કરે છે.

પ્રોદ્યત્પ્રબંધગતયઃ કથમન્યથૈતે ॥ ૩૭ ॥—અત્યંત પ્રાપ્ત થઇ છે કર્મ પ્રબંધની પ્રવૃતિ જેને એવા તે અનર્થો છે અન્યથા તે અનર્થો કેવી રીતે મને પીડે. ॥ ૩૭ ॥

આકર્ણિતોઽપિ મહિતોઽપિ નિરીક્ષિતોઽપિ—તમોને સાંભળ્યા પણ, તમોને પૂજ્યા પણ, તમને દેખ્યા તોપણ

નૂનં ન ચેતસિ મયા વિધૃતોઽસિ ભક્ત્યા—નિશ્ચે ભક્તિએ કરીને તમો મારા ચિત્તમાં ધારણ કરાયેલા નથી.

જાતોઽસ્મિ તેન જનબાંધવ દુઃખપાત્રં—તે કારણ માટે હે જગતના બાંધવ! હું દુઃખનું પાત્ર ઉત્પન્ન થયો છુ.

યસ્માત્ક્રિયાઃ પ્રતિફલંતિ ન ભાવશૂન્યાઃ—॥ ૩૮ ॥ જે કારણ માટે ભાવે કરી રહિત એવી ક્રિયાઓ ફલ આપતી નથી. ॥૩૮॥

ત્વં નાથ! દુઃખિજનવત્સલ! હે શરણ્ય!—હે નાથ! હે દુઃખી-
જનોને વિષે કૃપા કરા હે શરણ કરવા લાયક! તમે

કારૂણ્યપુણ્યવસતે વશિનાં વરેણ્ય—હે દયા અને ધર્મ અથવા
દયા ધર્મના ઘર! વશ કરી છે ઇંદ્રિઓ જેઓએ તેમને વિષે
શ્રેષ્ઠ હે પ્રભુ!

ભક્ત્યા નતે મયિ મહેશ દયાં વિધાય—હે મહેશ! ભક્તિયે
કરી નમેલા એવા હું તેને વિષે દયા કરીને.

દુઃખાંકુરોદ્દલનતત્પરતાં વિધેહિ—॥ ૩૯ ॥—દુઃખનું જે ઉત્પત્તિ
સ્થાનક તેનો નાશ કરવાને વિષે તત્પરપણું કરો. ॥ ૩૯ ॥

નિસંખ્યસારશરણં શરણં શરણ્ય—અનંતબલનું ઘર એવું તથા
શરણ કરવા યોગ્ય એવા શરણને.

માસાદ્ય સાદિતરિપુપ્રથિતાવદાતમ્—વળી ક્ષય પમાડયાં છે રાગા-
દિક વૈરી તથા પ્રસિદ્ધ પ્રભાવ જેનો એવું તે પામીને.

ત્વત્પાદપંકજમપિ પ્રણિધાનવંધ્યો—તમારા ચરણ કમળને, તમારા
ધ્યાને કરીને શુન્ય એવો હું.

વંધ્યોઽસ્મિ ચેદ્ભુવનપાવન હા હતોઽસ્મિ ॥ ૪૦ ॥—હે ત્રણ
જગતને પવિત્ર કરનાર! જો હું એવો છું તો રાગાદિક
શત્રુયે કરી હણવા યોગ્ય છું. હા! ઇતિખેદે હું દૂર્દૈવે હણાયો.॥૪૦॥

દેવેંદ્રવંદ્ય વિદિતાખિલવસ્તુસાર—હે દેવતાના ઇંદ્રોને પણ વંદવા
યોગ્ય હે સમસ્ત વસ્તુના સારને જાણનાર!

સંસારતારકવિભો ભુવનાધિનાથ—હે સંસાર થકી તારનાર! હે
પ્રભુ! ત્રિભુવનના નાથ!

ત્રાયસ્વ દેવ કરૂણાહ્રદમાં પુની હિ—હે દેવ! હે કરૂણા સમુદ્રા
મારૂં રક્ષણ કરો અને મને પવિત્ર કરો.

સિદંતમદ્ય ભયદવ્યસનાંબુરાશેઃ— ॥ ૪૧ ॥—હમણાં દુઃખમાં
આવી પડેલા મને ભયંકર દુઃખના સમુદ્ર થકી. ॥ ૪૧ ॥

યદ્યસ્તિ નાથ ભવદંઘ્રિસરોરુહાણાં—હે નાથ ! જો હોય તમારા ચરણ કમલની.

ભક્તેઃ ફલંકિમપિ સંતતિ સંચિતાયાઃ—પરંપરાએ કરી સંચેલી ભક્તિનું ફલ કાંઇ પણ જો હોય.

તન્મે ત્વદેકશરણસ્ય શરણ્ય ભૂયાઃ—તો હે શરણ્ય ! જેને તમારૂંજ એક શરણ છે એવા મને.

સ્વામીત્વમેવ ભુવનેઽત્ર ભવાંતરેઽપિ ॥ ૪૨ ॥—આ લોકને વિષે તેમજ ભવાંતરને વિષે તમેજ સ્વામી થાઓ ॥ ૪૨ ॥

ઇત્થં સમાહિતધિયો વિધિવજ્જિનેંદ્ર—હે જીનેંદ્ર ! એ પ્રકારે સમાધિવાળી છે બુદ્ધિ જેની એવો.

સાંદ્રોલ્લસત્પુલકકંચુકિતાંગભાગાઃ—આકરો ઉલ્લાસ પામતો એવો રોમાંચ તેણે કરી સહિત છે શરીરના ભાગો જેના એવો.

ત્વદ્બિંબનિર્મલમુખાંબુજબદ્ધલક્ષા—તમારા બિંબના નિર્મળ મુખરૂપ કમળને વિષે બાંધ્યું છે ધ્યાન જેમણે એવા.

યે સંસ્તવં તવ વિભો રચયંતિ ભવ્યાઃ ॥ ૪૩ ॥—હે પ્રભુ જે જીવો તમારૂં સ્તવન કરે છે. ॥ ૪૩ ॥

જનનયનકુમુદચંદ્ર—મનુષ્યોના નેત્રોને કુમુદચંદ્ર બરોબર,

પ્રભાસ્વરાઃ સ્વર્ગસંપદો ભુક્ત્વા—અતિશય દેદીપ્યમાન એવી ને દેવલોકની સંપદાઓ પ્રત્યે અનુભવીને

તે વિગલિતમલનિચયા—ગયો છે કર્મરૂપમલ જે થકી એવા થઇને તેઓ

અચિરાન્મોક્ષં પ્રપદ્યંતે ॥ ૪૪ ॥—યુગમ્ ઉતાવળે મોક્ષ પ્રત્યે પામે છે (આ બે ગાથાનો અર્થ એકઠો છે) ॥ ૪૪ ॥

અથ બૃહત્ શાંતિ.

નવમું સ્મરણ.

ભો ભો ભવ્યા; શૃણુત વચનં પ્રસ્તુતં સર્વ મેતત્—હે ભવ્ય જીવો? આ અવસરને યોગ્ય એવું વચન તે તમે સર્વ સાંભળો.

યેયાત્રાયાં ત્રિભુવન ગુરોરાર્હતા ભક્તિભાજઃ—જે પુરૂષો ત્રણ ભુવનના ગુરૂ જે ભગવાન તેમની જાત્રાને વિષે ભક્તિમંત છે એવા તથા અરિહંત છે દેવ જેના એવા.

તેષાં શાંતિર્ભવતુ ભવતા મર્હદાદિપ્રભાવા—તે તમોને અરિહંત આદિ પંચ પરમેષ્ટિના પ્રભાવથી શાંતિ થાઓ.

દારોગ્યશ્રીધૃતિમતિકરી ક્લેશવિધ્વંસહેતુઃ ॥ ૧ ॥ તે શાંતિ, આરોગ્ય, લક્ષ્મી, ધૃતિ અને મતિ તેની કરનારી તથા ક્લેશનો નાશ કરવાનું હેતુ છે.

ભો ભો ભવ્યલોકાઇહ હિ ભરતૈરાવત વિદેહ સંભવાનાં—હે ભવ્ય લોકો ! આ ભરતક્ષેત્ર, અરવત અને મહાવિદેહ તેને વિષે ઉત્પન્ન થએલા.

સમસ્તતીર્થકૃતાં જન્મન્યાસનપ્રકંપાનંતરમવધિના વિજ્ઞાય—સમસ્ત તિર્થંકરોના જન્મ સમય વિષે સૌધર્માતિપતિનું આસન પ્રકંપિત થયા બાદ અવધિજ્ઞાને પ્રભુનો જન્મ જાણીને

સૌધર્માધિપતિઃ સુઘોષાઘંટાચાલનાનંતરં—શ્રી સૌધર્માધિપ સુઘોષા નામનો ઘંટ વગાડ્યા પછી.

સકલસુરાસુરેંદ્રૈઃ સહ સમાગત્ય—સમસ્ત સુર અને અસુરના ઇંદ્રોએ કરી સહિત આવીને.

સવિનયમર્હદ્ભટ્ટારકં ગૃહીત્વા ગત્વા કનકાદ્રિશૃંગે—વિનય સ-

હિત અરિહંત ભગવાનને ગ્રહણ કરીને તથા મેરૂપર્વતના શિખર ઉપર જઇને.

વિહિત જન્માભિષેક: શાંતિમુદ્દ્‌ઘોષયતિ—કર્યો છે જન્માભિષેક જેણે એવો તે સૌધર્માધિપતિ શાન્તિનો મ્હોટેથી પાઠ કરે છે.

યથા તતોઽહં કૃતાનુકારમિતિ કૃત્વા—તેથી હું પણ તેમણે કર્યું તેમજ કરવું એ પ્રકારે કરીને.

મહાજનો યેન ગત: સ પંથા:—મ્હોટા પુરૂષ જે માર્ગે પ્રવર્ત્યા તેજ માર્ગ.

ઇતિ ભવ્યજનૈ: સહ સમેત્ય સ્નાત્રપીઠે સ્નાત્રં વિધાય—એ પ્રકારે ભવ્ય લોક સાથે આવીને સ્નાત્ર પીઠને વિષે સ્નાત્રકરીને

શાંતિમુદ્દ્‌ઘોષયામિ—હું પણ શાન્તિનો પાઠ મ્હોટેથી કરૂં છું.

તત્પૂજાયાત્રા સ્નાત્રાદિ મહોત્સવાનંતરમિતિ કૃત્વા—તેની પૂજા યાત્રા સ્નાત્ર આદિ મહોત્સવ કર્યા બાદ એ પ્રમાણે કરીને

કર્ણે દત્વા નિશમ્યતાંનિશમ્યતાં સ્વાહા—તે શાન્તિને કાન દઇને એક ચિત્તથી સાંભળો સાંભળો.

ૐ પુણ્યાહં પુણ્યાહં પ્રીયંતાં પ્રીયંતાં—ૐ એ મંગલિક અર્થમાં છે. આજ પુણ્યનો દિવસ છે. પુણ્યનો દિવસ છે. અતિ સંતુષ્ટ થાઓ.

ભગવંતોર્હંત: સર્વજ્ઞા: સર્વદર્શિન:—અરિહંત ભગવાન—ઐશ્વર્યયુક્ત તથા સર્વજ્ઞ તથા સર્વદર્શિ.

ત્રિલોકનાથાસ્ત્રિલોકમહિતાસ્ત્રિલોકપુજ્યાસ્ત્રિલોકેશ્વરા ત્રિલોકોદ્યોતકરા:—ત્રણ લોકના નાથ ત્રણ લોકના સેવિત તથા ત્રણ લોકના પૂજ્ય તથા ત્રણ લોકના ઇશ્વર તથા ત્રણ લોકના ઉદ્યોત કરનાર એવા તેઓ છે.

ૐ ઋષભ અજીત સંભવ અભિનંદન સુમતિ—ઋષભદેવ, અજીતનાથ, સંભવનાથ, અભિનંદન, સુમતિ.

પદ્મપ્રભ સુપાર્શ્વ ચંદ્રપ્રભ સુવિધિ શીતલ—પદ્મપ્રભુ, સુપાર્શ્વ ચંદ્રપ્રભુ, સુવિધિ તથા શીતલ.

શ્રેયાંસ વાસુપૂજ્ય વિમલ અનંત ધર્મ શાંતિ—શ્રેયાંસ, વાસુપૂજ્ય, વિમળનાથ, અનંતનાથ, ધર્મનાથ તથા શાન્તિનાથ.

કુંથુ અર મલ્લિ મુનિસુવ્રત નમિ નેમિ પાર્શ્વ—તથા કુંથુનાથ, અરનાથ, મલ્લિનાથ, મુનિસુવ્રતસ્વામિ, નમિનાથ, નેમિનાથ, પાર્શ્વનાથ.

વર્દ્ધમાનાંતા: જીના: શાંન્તા: શાન્તિકરા ભવંતુ સ્વાહા—અને મહાવીર છે છેલ્લા તિર્થંકર જેને વિષે (એવા રાગદ્વેષના જીતનાર તથા ક્રોધાદિકથી શાન્તિ પામેલા એવા) તે તીર્થંકરો શાન્તિ કરનાર થાઓ.

ૐ મુનયો મુનિપ્રવરા રિપુવિજય દુર્ભિક્ષકાંતારેષુ—મુનિઓને વિષે શ્રેષ્ટ મુનિઓ શત્રુનો જય દુકાળ તથા કંટકવાળા માર્ગને વિષે.

દુર્ગમાર્ગેષુ રક્ષંતુ વો નિત્યંસ્વાહા—તથા અરણ્ય માર્ગને વિષે હમેશાં તમોને રક્ષણ કરો.

ૐ હ્રીં શ્રીં ધૃતિ મતિ કીર્તિ કાંતિ બુદ્ધિ લક્ષ્મી—ૐ હ્રીં શ્રીં એ ત્રણ મંત્ર બીજ છે. ધૈર્ય, મતિ, કીર્તિ, કાન્તિ, બુદ્ધિ, લક્ષ્મી.

મેધા વિદ્યાસાધનપ્રવેશનનિવેશનેષુ—ધારણ કરવાની બુદ્ધિ વિદ્યાનું સાધન, પ્રવેશ તથા મુકામ કરવો તે સઘળા વિષે.

સુગૃહીત નામાનો જયંતુ તે જીનેંદ્રા:—રૂડાં ગ્રહણ કરવાં યોગ્ય નામ છે. જેમાં એવા તે જીનેંદ્રો જયવંતા વર્તો.

ૐ રોહિણી પ્રજ્ઞપ્તિ વજ્રશૃંખલા વજ્રંકુશી—રોહિણી, પ્રજ્ઞપ્તિ વજ્રશૃંખલા તથા વજ્રાંકુશી

અપ્રતિચક્રા પુરૂષદત્તા કાલી મહાકાલી—અપ્રતિચક્રા, પુરૂષદત્તા કાલી તથા મહાકાલી.

ગોરી ગાંધારી સર્વાસ્ત્રા મહાજવાલા માનવી—ગૌરી, ગાંધારી, સર્વાસ્ત્રા, મહાજવાલા માનવી.

વૈરૂટયા અચ્છુપ્તા માનસી મહામાનસી—વૈરૂટયા, અચ્છુપ્તા, માનસી તથા મહામાનસી.

ષોડશ વિદ્યાદેવ્યો રક્ષંતુ વો નિત્યં સ્વાહા—એ સોળે વિદ્યાદેવીઓ હમેશાં તમારૂં રક્ષણ કરો.

ૐ આચાર્યોપાધ્યાય પ્રભૃતિ ચાતુર્વર્ણસ્ય—આચાર્ય ઉપાધ્યાય પ્રમુખ ચાર પ્રકારના.

શ્રી શ્રમણસંઘસ્ય શાંતિર્ભવતુ તુષ્ટિર્ભવતુ પુષ્ટિર્ભવતુ—સુશોભિત શ્રમણ જે વીર ભગવાન તેના સંઘને શાન્તિ થાઓ, તુષ્ટિ થાઓ તથા ધર્મની પુષ્ટિ થાઓ.

ૐ ગ્રહાશ્ચંદ્ર સૂર્યાંગારક બુધ બૃહસ્પતિ શુક્ર—ગ્રહો, ચંદ્ર, સૂર્ય અંગારક (મંગળ) બુધ, બૃહસ્પતિ, શુક્ર.

શનૈશ્ચર રાહુ કેતુ સહિતા: સલોકપાલા:—શનૈશ્ચર, રાહુ, કેતુ, એ નવ ગ્રહો સહિત તથા ચાર લોકપાલ સહિત તથા

સોમ યમ વરૂણકુબેર વાસવાદિત્ય સ્કંદ વિનાયકોપેતા:—સોમ, યમ, વરૂણ, કુબેર વાસવ તે ઇંદ્ર, બાર પ્રકારના સૂર્ય સ્કંધ, વિનાયક (ગણેશ) એ બધા.

યે ચાન્યેઽપિ ગ્રામનગર ક્ષેત્ર દેવતાદયસ્તે સર્વે પ્રીયંતાં પ્રીયંતાં—વળી બીજા પણ ગામ, નગર, ક્ષેત્રના દેવતા વિગેરે જે છે તે સર્વ પ્રસન્ન થાઓ પ્રસન્ન થાઓ.

અક્ષીણકોશકોષ્ઠાગારા નરપતયશ્ચ ભવંતુ સ્વાહા—નથી ક્ષીણ થયા ભંડાર જેમના તથા ધાન્યના ગૃહ જેમનાં એવા રાજાઓ થાઓ.

ૐ પુત્ર મિત્ર ભ્રાતૃ કલત્ર સુહૃદ સ્વજન સંબંધી—પુત્ર, મિત્ર, ભાઇ, સ્ત્રી સમાન વયવાળા, સ્વજન તથા સંબંધી માણસ તથા

બંધુ વર્ગ સહિતા નિત્યં આમોદ પ્રમોદ કારિણઃ—બંધુઓનો સમુહ તે સહિત તે સર્વે હમેશાં હર્ષ અને ચીત્ત પ્રસન્નતા કરનારા થાઓ.

અસ્મિંશ્ચ ભૂમંડલાયતન નિવાસી સાધુ સાધ્વી શ્રાવક શ્રાવિકાણાં—આ મૃત્યુ લોકને વિષે પૃથ્વીમાં પોતાના સ્થાનકોને વિષે વસનારા સાધુ સાધવી શ્રાવક અને શ્રાવિકાઓનાં

રોગોપસર્ગવ્યાધિદુઃખદુર્ભિક્ષદૌર્મનસ્યોપશમનાય શાન્તિર્ભવતુ-રોગ, ઉપસર્ગ, વ્યાધિ, દુઃખ દુકાળ અને દૌર્મનસ્ય (દુષ્ટ મનનો ભાવ) તેનો નાશ કરવાને અર્થે શાન્તિ થાઓ.

ૐ તુષ્ટિ પુષ્ટિ ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ માંગલ્યોત્સવાઃ—ૐ મંગલાર્થે છે. સંતોષ સામર્થ્ય, સંપત્તિ, પરિવારની વૃદ્ધિ કલ્યાણ અને મ્હોટા ઓચ્છવો થાઓ.

સદા પ્રાદુર્ભુતાનિ પાપાનિ શામ્યંતુ દુરિતાનિ—નિરંતર ઉત્પન્ન થએલાં પાપ અને દુરિત તેને શાન્ત કરો.

શત્રવઃપરાઙ્ મુખા ભવંતુ સ્વાહા—તથા શત્રુઓ અવળા મુખ વાળા થાઓ. [ગવાનને.

શ્રીમતે શાન્તિનાથાય—લક્ષ્મિ યુક્ત એવા શ્રી શાન્તિનાથ ભ-

નમઃ શાન્તિવિધાયિને—નમસ્કાર થાઓ જે શાન્તિના કરનારછે.

ત્રૈલોક્યસ્યામરાધીશ—ત્રણ લોકને તથા દેવતાઓના રાજા જે ઇંદ્ર તેમના. [એવા છે ॥ ૧ ॥

મુકુટાભ્યર્ચિતાંઘ્રયે ॥ ૧ ॥—મુકુટે કરી પૂજીત છે ચરણ જેના

શાન્તિ: શાન્તિકર: શ્રીમાન્—શાન્તિનાથ ભગવાન, શાન્તિ કરનાર તથા શોભાયમાન [દેખાડો.

શાન્તિદિશતુ મે ગુરુ:—તથા સમાન ગુરૂ એવા મને શાન્તિ પ્રત્યે

શાન્તિરેવ સદા તેષાં—હમેશાં તે લોકના ઘેર શાન્તિજ છે

યેષાં શાન્તિર્ગૃહે ગૃહે ॥ ૨ ॥—જેમના ઘરને વિષે શાન્તિનાથની પુજા થાય છે ॥ ૨ ॥

ઉન્મૃષ્ટરિષ્ટદુષ્ટ ગ્રહગતિદુ:સ્વપ્નદુર્નિમિત્તાદિ—દૂર કર્યા છે ઉપદ્રવ, દુષ્ટ ગ્રહની ગતિ તથા દુષ્ટ સ્વપ્નમાં જે દુ:ખના હેતુ છે તેને એવા તથા

સંપાદિતહિતસંપન્નામગ્રહણં જયતિ શાન્તે: ॥ ૩ ॥—સંપાદિત કરી છે. હિતની સંપતિ જેણે એવું શ્રી શાન્તિનાથનું નામ ગ્રહણ ઉત્કૃષ્ટ વર્તે છે.

શ્રીસંઘજગજ્જનપદ રાજાધિપરાજયસન્નિવેશાનાં—શ્રી સંઘ, જગતના દેશો, મ્હોટા રાજાઓ તથા રાજાઓના ઉપદેશના સ્થાનક તેમને તથા

ગોષ્ઠિકપુરમુખ્યાણાં વ્યાહરણૈર્વ્યાહરેચ્છાંતિં ॥ ૪ ॥—શ્રીધર્મ સભાના જનો તથા શહેરના મુખ્ય માણસો તેમના નામ ઉચ્ચારણ કરીને શાન્તિનું મ્હોટેથી ઉદ્ઘોષણ કરો ॥ ૪ ॥

શ્રીશ્રમણસંઘસ્ય શાન્તિર્ભવતુ—શ્રી શ્રમણ સંઘને સાંતિ થાઓ.

શ્રીપૌરજનસ્ય શાન્તિર્ભવતુ—શહેરના લોકોને શાન્તિ થાઓ.

શ્રીજનપદાનાં શાન્તિર્ભવતુ—દેશોને શાન્તિ થાઓ.

શ્રીરાજાધિપાનાં શાન્તિર્ભવતુ—મ્હોટા રાજાઓને શાન્તિ થાઓ

શ્રીરાજસન્નિવેશાનાં શાન્તિર્ભવતુ—રાજાઓના ઉપદેશ સ્થાનકોને

શ્રીગોષ્ઠિકાનાં શાન્તિર્ભવતુ—ધર્મ સભાસ્થ લોકોને શાન્તિ થાઓ

શ્રીપુરમુખ્યાણંશાન્તિર્ભવતુ—શહેરના મુખ્ય માણસોને શાન્તિથાઓ.

શ્રીબ્રહ્મલોકસ્ય શાન્તિર્ભવતુ—શ્રી બ્રહ્મલોકોને શાન્તિ થાઓ.

ઓં સ્વાહા ઓં સ્વાહા ઓં શ્રી પાર્શ્વનાથાય સ્વાહા—ઓં સ્વાહા એ પદ મંગલિકને અર્થે છે. આ કુંકુમ ચંદન ધુપાદિક વસ્તુઓ શ્રી પાર્શ્વનાથને અર્થે થાઓ.

એષાશાન્તિપ્રતિષ્ટા યાત્રાસ્નાત્રાદ્યવસાનેષુ—આ શાન્તિપાઠ પ્રતિષ્ટાના, યાત્રાના તથા સ્નાત્રપૂજાના તથા બીજા પણ શુભકાર્યોના અંતમાં અવસ્ય ભણવો.

શાન્તિકલશંગૃહીત્વા કુંકુમચંદનકર્પૂરાગરૂ—એક ગુણવાન શ્રાવક ઉભો થઇને શાન્તિકલશને ડાબા હાથમાં ઝાલીને જમણો હાથ ઉપર સ્થાપીને કુંકુમ, ચંદન, કર્પૂર, અગરૂ,

ધુપવાસ કુસુમાંજલિસમેત: સ્નાત્રચતુષ્કિકાયાં—ધુપ, વાસ તથા કુસુમાંજલિ સહિત સ્નાત્ર મંડપને વિષે

શ્રી સંઘસમેત:શુચિશુચિવપુ:—શ્રી ચતુર્વિધ સંઘ યુક્ત તથા અતિશયે કરી પવિત્ર છે શરીર જેનું એવો.

પુષ્પવસ્ત્રચંદનાભરણાલંકૃત: પુષ્પમાલાં કંઠે કૃત્વા—પુષ્પ, વસ્ત્ર ચંદન તથા આભરણોથી સુશોભિત એવો તે ફુલની માળા ગળાને વિષે નાંખીને

શાન્તિમુદ્ઘોષયિત્વા શાતિપાનીયં મસ્તકે દાતવ્યામેતિ—શાન્તિનો પાઠ મ્હોટેથી કરીને આ શાન્તિકળશનું પાણી મસ્તકને વિષે નાંખવું. ઇતિ એ સમાપ્તિ અર્થમાં છે.

નૃત્યંતિ નિત્યં મણિપુષ્પવર્ષં—હમેશ નાચે છે તથા રત્ન અને ફુલની વૃષ્ટિ તેને,

સૃજંતિ ગાયંતિ ચ મંગલાનિ—કરે છે તથા મંગલના ગીત ગાય છે.

સ્તોત્રાણિ ગોત્રાણિ પઠંતિ મંત્રાન્—તથા મંત્રોએ કરી યુક્ત સ્તોત્ર અને તેમના વંશોને પઠન કરે છે.

કલ્યાણભાજો હિ જીનાભિષેકે ॥ ૧ ॥—જીનેશ્વર ભગવાનના અભિષેક સમયે તે નિશ્ચે કલ્યાણના ભજનારા છે.

શિવમસ્તુ સર્વજગત:—સર્વ જગતને કલ્યાણ થાઓ.

પરહિતનિરતા ભવંતુ ભૂતગણા:—પારકાનું હિત કરવામાં પ્રીતિક્ત એવા ભૂત દેવતાના સમૂહ થાઓ.

દોષા: પ્રયાંતુ નાશં—આધિ વ્યાધિ વિગેરે નાશ પામો.

સર્વત્ર સુખીભવંતુ લોકા: ॥ ૨ ॥—અને લોકો સર્વ સ્થાનકે સુખી થાઓ ॥ ૨ ॥

અહં તિથ્થયરમાયા—હું બાવીસમા તિર્થંકર નેમનાથની માતા

સિવાદેવિ તુમ્હ નયરનિવાસિની—શિવાદેવી છું. તમારા નગરમાં વસનારી છું. [કલ્યાણ થાઓ.

અમ્હ શિવં તુમ્હ શિવં—અમારૂં કલ્યાણ હો અને તમારૂં પણ

અસિવોવસમં શિવં ભવંતુ ॥ સ્વાહા ॥ ૩ ॥—ઉપદ્રવો ઉપસમે છે જેને વિષે એવું કલ્યાણ થાઓ ॥ ૩ ॥

ઉપસર્ગા: ક્ષય યાંતિ—ઉપસર્ગો નાશ પામે છે.

છિદ્યંતે વિઘ્નવલ્લય:—સર્વ વિઘ્નરૂપ વેલો છેદાય છે.

મન પ્રસન્નતામેતિ—મન પ્રસન્ન થાય છે.

પૂજ્યમાને જીનેશ્વરે ॥ ૪ ॥—જિનેશ્વર ભગવાનને પૂજે થકે ॥૪॥

સર્વમંગલમાંગલ્યં—સર્વ મંગળિકને વિષે મંગળિક છે.

સર્વકલ્યાણકારણં—સર્વ કલ્યાણનું કારણ છે.

પ્રધાનં સર્વધર્માણા—સર્વ ધર્મોને વિષે શ્રેષ્ટ એવું.

જૈનં જયતિ સાસનં ॥ ૫ ॥—જીનસાસન જયવંતુ વર્તે છે.

સમાપ્ત.